

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚĂ—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, Primarul General al Capitalei; **Vințilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Eugen Pețit**, Consilier la Inalta Curte de Casație; **G. Petrovici**, Prodecan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom** Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M Ă R

O gravă chestiune economică în desbaterea Inaltei Curți de Casație. Se pot depune cauțiuni judecătorești în efecte de Staț sau garantate de Stat?, de Al. Velescu, avocat;

Un fenomen legislativ, de Dr. Leo Weich, avocat;

Impozitul de echivalent, de George Eliescu, avocat.

JURISPRUDENȚE:

Inalta Curte de Casație și Justiție s. I: *Regia Autonomă C. F. R. cu Ana Ivanovici*. (Constituirea ca parte civilă înaintea instanțelor represive. Caracterul acțiunii. Act întrerupător pentru prescripția acțiunii civile. Efecte. Decesul infractorului. Stingerea acțiunii publice. Ultimul act de urmărire sau instrucțiune susceptibil de a întrerupe prescripția acțiunii civile) cu o *Notă* de Vințilă Dongoroz;

Idem, s. III: *Alexandru Dumitrescu cu Judele sindic al falimentului Soc. Acțiunea Economică a României*. (Fali- ment. Verificarea creanțelor de către jud. sindic. Admiterea ca condițională a unei creanțe. Privilegiu. Verificarea implică și recunoașterea privilegiului. Aüteritatea lucrului judecat. Ce înseamnă creanță condițională?);

Tribunalul jud. Prahova s. III: *Soc. Forestiera Cheia Buzăului și a. cu Sofia St. Macoței*. (Succesiune. Caracterul și efectele jurnalului de trimitere în posesie a moștenitorilor) cu o *Notă* de G. Manolescu, avocat.

O gravă chestiune economică în desbaterea Inaltei Curți de Casație

Se pot depune cauțiuni judecătorești în efecte de Stat sau garantate de Stat? (*)

Sub aspectul de o aparență pur juridică a jurnalului n. 6829 din 14 Noembrie 1933 al Inaltei Curți de Casație și Justiție s. II, o problemă de drept: aceea a conținutului cauțiunii judecătorești în ma-

*) Inalta Curte de Casație și Justiție s. II, în complex de divergență, sub prezidenția d-lui prim-președinte D. Volanschi a dispus, prin jurnalul n. 6829 din 14 Noembrie 1933, ca chestiunea de a se ști dacă cauțiunea cerută de art. 455 pr. civ. trebuie depusă numai în numerar, să fie din nou judecată în Secțiuni Unite, unde s'a fixat termen de judecată la 15 Februarie 1934.

terie de poprire, asupra soluționării căreia înalții judecători nu au putut cădea de acord și au decis s'o supună deliberării Supremei Instanțe în Secțiuni Unite, — se va debata în ziua de 15 Februarie 1934 o chestiune de cea mai mare gravitate economică: aceea a valorii rentei române, al cărei curs depinde, precum vom arăta, de soluțiunea ce Suprema noastră magistratură va da problemei, pe care o are în cercetare.

Această importanță covârșitoare a chestiunii și conștiința gravelor repercusiuni ce poate avea, și cari depășesc cadrul litigiului spre a interesa economia națională, — ne-au determinat să încercăm aci o analiză amănunțită și obiectivă a problemei.

Cauțiunea.

Este cunoscut că creditorul poate lua nu numai măsuri de executare a debitorului său — în măsura în care legiurile actuale o mai îngăduie —, ci și măsuri așa zise conservatorii, adică din acelea, cari imobilizează o avere a debitorului său în mâna acestuia sau a unui terțiu pentru a se asigura — într-o oarecare măsură (mult slăbită de aceleași legiuri recente) — că va avea ce să execute, atunci când va putea sau va voi s'o facă.

În mod obișnuit aceste măsuri de conservare constau în sechestre asigurătoare puse pe averea mobilă a debitorului și popriri puse pe sume sau valori ale debitorului deținute de un terțiu sau de o instituțiune, mai rar în urmări de venituri ale imobilului debitorului sau în numirea unui sechestrului judiciar al averii litigioase.

Pentru a obține asemenea măsuri de asigurare, legea pune, în mod firesc, anumite condițiuni.

Astfel dacă creditorul posedă un titlu executoriu, adică un ordin de executare pus pe o hotărîre judecătorească definitivă stabilind dreptul său în urma unei cercetări judecătorești, sau pe un act autentic în care sub controlul unei autorități notariale debitorul recunoaște datoria, — măsura de asigurare se acordă de magistrat fără nici o altă condițiune în baza cererii făcute de creditor. (V. art. 455 codul de procedură civilă).

Dacă însă creditorul nu posedă un astfel de titlu, ci numai un înscris sub semnătură privată: o poliță, o chitanță, o scrisoare, etc., legiuitorul supune

acordarea măsurii de asigurare unor condițiuni de o întindere variată dar întotdeauna justificate.

Într'adevăr, măsura *imobilizării* unei părți din averea debitorului poate uneori să-i pricinuiască pagube.

Dacă cel ce cere această imobilizare are un drept recunoscut, el își exercită dreptul: *Qui jure suo utitur, neminem laedere videtur*: Cine se folosește de dreptul său nu e considerat a vătăma pe nimeni, spuneau Romanii.

Cel ce a văzut dreptul său recunoscut de judecată sau îl are recunoscut în mod autentic de debitor, prezintă toate garanțiile de a-și exercita un drept cert când cere măsuri de asigurare.

Art. 908 din codul de comerț dă același drept creditorului care posedă o poliță protestată pentru neplată.

Art. 610 din codul de procedură civilă dă același drept proprietarilor și locatorilor principali pentru asigurarea plății chiriei.

Legiuitorul a considerat că trebuie să dea crezare efectului protestat sau contractului de închiriere și aceluia care posedă astfel de dovezi ale dreptului lor, a cărui asigurare o cer.

În alte cazuri însă situațiunea nu mai prezintă aceleași garanții de siguranță.

Creditorul prezintă judecătorului o chitanță, o scrisoare ce poartă semnătura debitorului. Este oare într'adevăr a debitorului? Rezultă oare din act evident creanța? Nu a fost ea achitată între timp? S'ar putea ca reclamantul să nu fie totdeauna de bună credință sau să nu prezinte suficiente garanții că eventuala pagubă, ce ar face debitorului printr'o imobilizare vexatorie a averii acestuia, va fi despăgubită.

Legiuitorul a luat măsuri pentru prevenirea unor astfel de eventualități.

Astfel el a impus celui ce, simplu purtător de act sub semnătură privată, cere o măsură de asigurare împotriva debitorului său, să facă dovada că a *intentat acțiune pentru valorificarea dreptului pretins*. Măsura are un îndoit scop: 1) Să dea o garanție de seriozitate prin cheltuelile ce implică intentarea unei acțiuni (taxe de înregistrare și citații, timbrarea actului, onorarii de avocat, etc.); 2) Să dea debitorului posibilitatea de a limita durata măsurii conservatorii prin judecarea procesului, în care poate stărui debitorul, dacă reclamantul nu stărue.

De altfel, debitorul vexat de o urmărire neîntemeiată sau excesivă are la îndemână și posibilitatea prevăzută de art. 617 din codul de procedură și 908 din codul de comerț, — de a consemna valoarea reclamată și a ridica măsura de conservare sau urmărire.

În al doilea rând, legiuitorul a condiționat acordarea măsurii asigurătoare de depunerea prealabilă a unei cauțiuni care să acopere eventuala pagubă cauzată debitorului printr'o măsură nejustificată sau excesivă.

Exigența și întinderea acestei cauțiuni variază. Uneori legiuitorul a lăsat-o la aprecierea judecătorului, care va decide dela caz la caz, putând chiar dispensa de cauțiune pe reclamantul, de o notorie bună reputație sau care prezintă un înscris cu convingătoare aparențe de seriozitate, de exemplu, un act purtând firma debitorului, sigiliul său, confirmat prin alte acte, etc.

Alteori legiuitorul a fixat el însuși cuantumul

cauțiunii după natura creanței (civilă sau comercială) sau actului ce o încorporează.

În fine, în ultimul timp, legiuitorul, înțelegând a ocroti și pe reclamantii cari nu posedă nici un act de recunoaștere a dreptului lor, dar cari, oricât ar fi fost de încrezători sau de imprudenți când au încredințat averea lor altuia, nu trebuie cu totul expuși a nu mai găsi din ce să se despăgubească la capătul unui lung și costisitor proces, dacă între timp debitorul de rea credință își va fi înstrăinat averea, — a dat și acestor creditori, cari n'au act scris, dreptul de a cere, odată cu intentarea unui proces, măsuri de asigurare împotriva părții debitor. Dar, cum în atari împrejurări abuzul e mai ușor de închipuit, a condiționat acordarea acestui drept de depunerea prealabilă a unei cauțiuni de regulă fixată chiar de legiuitor, 1/2 din valoarea reclamată în caz de poprire (art. 455 pr. civ.), 1/3 în caz de sechestrul (art. 613 pr. civ.), afară de unele cazuri, în cari e lăsată la aprecierea judecătorului (art. 610 c. pr. civ. pentru proprietarii cu contracte verbale de închiriere).

În ce constă cauțiunea, legea nu o spune și în practică lucrul nu a prezentat până acum dificultăți de principiu. Creditorul depunea cauțiunea uneori în numerar, alteori în efecte de stat (titluri de rentă) sau garantate de stat (înscrisuri funciare); nu a fost uzul să se depună altfel de cauțiuni, dar nici discuție asupra depunerii cauțiunii în efecte, care a devenit tot mai frecventă în urma lipsei de numerar. Singura dificultate a fost asupra *modului* de depunere a cauțiunii în efecte: la valoarea nominală, indicată pe titlu, sau la cea reală a cursului pieței, lucru important în urma scăderii tot mai accentuate a cursului efectelor.

Instanțele judecătorești au variat în soluționarea acestei chestiuni.

Înalta Curte de Casație și-a spus însă cuvântul prin decizia sa civilă n. 449 din 24 Octombrie 1924 a secțiunii a doua sub președinția d-lui Oscar Niculescu, stabilind că „garanția ce creditorul popritor este îndalorat să depună pentru încuviințarea cererii sale, poate fi depusă, nu numai în numerar, dar și în efecte de Stat sau ale instituțiilor publice asimilate Statului, pe valoarea lor nominală, iar nu pe cursul zilei, întrucât aceasta are un caracter de ordine publică și anume de a se evita deprecierea efectelor Statului sau instituțiilor garantate de dânsul”.

Această preocupare specială a Supremei Instanțe de interes de ordine publică al nedeprecierii efectelor Statului a putut da loc, în practica judecătorească, la discuțiuni și uneori chiar la sentințe ale instanțelor de fond, cari, de altă părere, au dat o soluțiune contrarie cerind reclamantului să depună o cauțiune efectivă, adică valorind la cursul zilei valoarea indicată de lege sau de judecător.

Dar posibilitatea de a depune, în principiu, cauțiune în efecte, nu a fost până acum discutată.

Chiar cu prilejul dosarului, care a dat loc în fața Înaltei Curți de Casație la această discuțiune, debitorul poprit nu s'a plâns de faptul că creditorul a depus cauțiunea în efecte, ci că a depus-o în efecte la cursul nominal, care, la valoarea reală, însemna mai puțin de jumătate din cursul pieței.

Curtea de apel din Iași, statornică în această privință, admisesese teoria debitorului, refuzase credi-

torului dreptul de a completa cauțiunea și anula-se poprirea.

Creditorul făcuse recurs pe această chestiune a *căuței creanței*: Valoare nominală sau valoare efectivă, aceasta era problema supusă cenzurii Inaltei Curți.

Dar cu prilejul acestei discuțiuni de detaliu, Inalta Curte a găsit că trebuie mai întâi soluționată chestiunea de principiu: poate cauțiunea să fie depusă și altfel decât în numerar și, în rezolvarea acestei chestiuni, atât complectul obișnuit de judecată, de șapte consilieri, cât și cel de divergență, de unsprezece consilieri, nu a putut cădea de acord și a decis trimiterea chestiunii în desbaterea Secțiunilor Unite ale Inaltei Curți în complectul de treizeci și unu de consilieri.

De bună seamă o problemă, asupra soluției căreia s'a putut produce de două ori divergență în sânul Supremei Instance și s'a găsit necesară deducerea ei în Secțiuni Unite, trebuie să fie privită cu tot respectul și analizată cu toată atențiunea cuvenită unei chestiuni delicate.

Asemenea probleme se pun uneori Inaltei Curți în deslegarea unui principiu de drept și prilejuiesc aprofundate studii, talentate pledarii și însemnate decizii. Dar ecoul lor se limitează la zidurile palatului de justiție și cercul profesioniștilor juriști: magistrați, avocați, profesori de drept.

Rareori, chiar în chestiunile de neconstituționalitate a vreunei legi, interesul problemei ce-și așteaptă soluția străbate și în marele public.

În cazul care ne preocupă însă interesul economic al problemei și repercusiunea ce poate avea soluția ce i se va da asupra cursului rentei sunt, credem, *covârșitoare*.

Aceasta ne determină a analiza această chestiune și a expune argumentele, pentru cari, cu cea mai senină obiectivitate, credem că ea trebuie rezolvată în sensul afirmativ al *admiterii depunerii cauțiunii în efecte*.

Aceste argumente sunt, după părerea noastră, numeroase:

1) Niciun text de lege nu interzice depunerea cauțiunii în efecte.

Intr'adevăr art. 455 alin. b și art. 613 din codul de procedură civilă vorbesc de o cauțiune care să reprezinte o cotă (1/2—1/3) din valoarea reclamată, nu din suma reclamată.

Iar textele cari vorbesc de cauțiune nu precizează în ce trebuie să conștie (art. 908 cod. comercial).

2) Sunt texte, cari asimilează efectele numerarului în materie de cauțiune.

Astfel art. 4 al legii din 9 Martie 1912 pentru transformarea rentei amortibile în rentă perpetuă prevede că „titlurile se vor primi drept garanție pe valoarea lor nominală la toate casele publice și la autoritățile administrative și judecătorești”.

Prin urmare, cel puțin în privința acestor titluri este cert că ele trebuie să fie primite de autoritățile judecătorești ca garanție și chiar pe valoarea lor nominală.

Să fie însă această interpretare literală, îngustă, singura posibilă?

Anumite titluri să se bucure de o exclusivă și îndoită favoare: de a fi primite ca garanție și chiar pe valoarea nominală (azi 35—40 la sută) și toate celelalte rente de stat să fie lovite de o totală prigonire, adică să nu fie admise ca garanție nici măcar la valoarea lor efectivă!

Ne e greu să admitem ca rațională această interpretare. De altfel, citirea textelor nu pare a fi vizat un caz unic. Ea reglementează toate titlurile de rentă ale statului, cari atunci purtau o dobândă de 4 la sută în loc de 5 la sută:

Titlurile de rentă 4% amortizabile ale Caselor și fondurilor speciale, inclusiv fondul de rezervă al tezaurului se vor înlocui cu titluri de rentă 4% perpetuă la purtător (art. 1), —

iar articolele următoare reglementează situația acestor titluri.

Dar atenția legiuitorului nu s'a limitat numai la propriile sale rente.

Art. 26 al legii Creditului Urban din 20 Martie 1926 prevede că scrisurile acestei instituții vor beneficia de avantajile acordate scrisurilor Creditului Rural prin art. 15 din legea din 27 Iunie 1923.

Acest ultim articol prevede că „scrisurile funciare vor fi primite la toate Casele Statului drept garanție, în aceleași condiții în cari sunt primite efectele Statului”.

De aici rezultă că, pentru protejarea Societăților de Credit funciar, legiuitorul a voit să asimileze complet scrisurile acestor instituții cu titlurile de rentă ale Statului, din punctul de vedere al depunerilor de cauțiuni.

Remarcăm că art. 15 al legii Creditului Rural asimilează scrisurile cu efectele Statului în genere, fără a preciza cari anume: cu rentele de 4 la sută sau cu altele la cari nu s'au prevăzut expres aceleași avantagii?

În fața de generalitatea art. 15 și față de preocuparea legiuitorului de a proteja scrisurile funciare ne e îngăduit să credem că art. 15 a voit să le asimileze cu efectele publice cele mai avantajate, adică cu cele create și reglementate prin legea din 1912.

Căutătorii de nod în papură vor remarca desigur și aci că art. 15 din legea Creditului Rural vorbește de primirea la „Casele Statului”, fără a adăoga și „la autoritățile administrative și judecătorești” ca în legea din 1912 și ne vor întreba dacă, prin urmare, scrisurile funciare pot fi asimilate și în fața justiției cu rentele de Stat.

Cred că nu e necesar să combatem o astfel de interpretare strîmță.

Prin „primire drept garanție la Casele Statului” nu se înțelege numai depuneri de garanții pentru Stat.

Legea a înțeles că oridecâteori depunerea se face la o „Casă a Statului”, ea trebuie să fie primită și în efecte, indiferent dacă garanția folosește Statului sau unui particular.

În materie juridică, cauțiunile depunându-se la Casa de Conșemnățiuni (centrala sau serviciile sale depe lângă Administrațiile financiare), deci unei Case a Statului, ele pot consta în efecte.

Cât privește diferența de redacțiune între cele două texte, adaosul „și autorități administrative și judecătorești” din legea din 1912 era superfluu, el fiind cuprins în formula largă de „Case ale Statului”.

Ne este dar permis să credem că, în lipsa unui text care să reglementeze natura cauțiunii și conținutul ei, în lipsa unui text care să interzică depunerea cauțiunii în efecte și în prezența unor texte, cari prevăd puțința acestei depuneri, posibilitatea de a depune în garanție, pentru obținerea unei

măsurile asigurătoare, efecte ale Statului sau asimilate lor, ar trebui definitiv consacrată printr'o hotărâre de Inalta autoritate a Supremei noastre instanțe.

III) În situații asemănătoare, avem de asemenea texte în sprijinul părerii noastre.

Astfel :

1) Art. 92 alin. 2 al legii contabilității publice din 1929 prevede că garanțiile vor consta în „numerar sau efecte garantate de Stat, socotite la valoarea lor nominală”.

Prin urmare, o nouă dovadă de protejare a tuturor efectelor garantate de Stat (deci inclusiv scrisurile), prin admiterea lor ca garanții și încă la valoarea nominală.

2) Art. 551 pr. civ. permite depunerea prețului de adjudecare în „efecte de ale Statului sau garantate de Stat”.

Prin urmare, o nouă manifestare a principiului că și în materie juridică se pot utiliza efecte (inclusiv scrisurile, căci ele sunt cele „garantate de Stat”). De aici decurge și un argument de „a fortiori”: dacă prețul de adjudecare se poate depune în efecte (care e o datorie certă), cu atât mai mult se va putea la cauțiuni (cari servă pentru satisfacerea unei obligațiuni eventuale).

Adaosul că efectele se vor calcula la valoare reală demonstrează că unde legiuitorul n'a acceptat valoarea nominală a arătat-o expres.

IV) Cauțiunea judecătorească poate fi dată și în alt mod decât în numerar.

Art. 1676 cod. civil român (2041 c. civ. fr.) cu o deosebire de redacție improprie în textul francez și 1922 c. civ. italian dispune că „cel ce e dator să dea garanție e liber să dea amanet sau altă asigurare care să se găsească suficientă pentru asigurarea creanței”.

Autorii și jurisprudența sunt de acord că această „altă asigurare” poate consta într'o ipotecă sau în efecte publice. (Matei Cantacuzino, Elemente de dr. civ. p. 557, n. 590; D. Alexandresco, X, p. 159; Hamangiu, Roseti Bălănescu și Băicoianu, II, n. 1741—1742, pag. 1046—1047; Colin și Capitant, II, ed. VII, n. 1484, pag. 711; Aubry et Rau, VI, n. 425, p. 225; Jossierand, II, n. 974, p. 815; Cass. civ. 7 August 1882, D. P. 85, 1. 220, S. 82, 1. 457; Cass. civ. 3 Febr. 1897, D. P. 97, 1. 601, S. 97, 1. 157).

Ne credem îndreptățiți a ne întreba dacă garanția convenită unui debitor pentru o eventuală daună merită mai mare ocrotire decât cea acordată de lege nudului proprietar din partea uzufructuarului sau în materie de dotă ori de tutelă?

V) Spiritul și evoluția instituției justifică o interpretare favorabilă creditorului.

Intr'adevăr evoluția măsurilor de asigurare arată preocuparea legiuitorului de a veni în favoarea creditorului.

La început măsura de asigurare nu era acordată decât în grele condițiuni de titlu de creanță. Ele au mers ușurându-se (v. progresul art. 455 și 613 pr. civ. revizuit la 1900 asupra art. 908 c. com.) și au culminat în acordarea dreptului de asigurare chiar creditorului lipsit de titlu.

A cere deci creditorului condiții mai grele pentru obținerea măsurilor de asigurare ar fi să facem un pas regresiv pe care nimic nu-l justifică.

VI) Interesul creditorului merită mai multă solitudine.

Așa cum se prezintă legislația noastră actuală,

s'ar părea că reclamantul e privit ca un „trouble-fête” care turbură el liniștea când își cere dreptate.

Intentarea unei acțiuni cere taxe — tot mai mari — de timbrare a actelor, a cererii, a citațiilor, la cari se adaugă onorarii, forme și formalități, legea accelerării judecăților are atâtea decăderi și nulități încât obținerea unei sentințe devine o adevărată cursă de obstacole. Iar odată sentința obținută și rămasă definitivă, încep dificultățile executării. Dacă debitorul e civil, legea din 1929 pentru.... împiedecarea executărilor impune atâtea forme, cheltueli și termene încât execuțiunea apare un miraj juridic; chiar dacă debitorul nu poate invoca o conversiune de natură a șterge cu buretele într'un gest efectul a ani de zile de forme și cheltueli. Iar dacă debitorul e comerciant, legea concordatului preventiv îi dă dreptul să ofere plata a 40 la sută în timp de cinci ani, cari se prelungește cu termene de grație și sfârșesc cu lichidare sindicală (dacă nu survin legi ca cea de pomină a lichidării judiciare cu reabilitare fără plată).

De bună seamă debitorii noștri nu au nimic de învățat dela spirituala monografie a ilustruului profesor Ripert, „L'art de ne pas payer ses dettes”.

.... Și toate acestea pentrucă creditorul își cere dreptul lui, adică readucerea în patrimoniul său a unui bun pe care l'a încredințat debitorului.

Nu este oare excesiv a se cere acestui om amărât care și-a pierdut o sumă de bani, care cheltuiește pentru a obține o hotărâre și a spera să-și revadă măcar în parte capitalul, acestui om care luptă de *damno vitando*, să mai scoată altă sumă importantă — jumătate din cea reclamată în caz de poprire — spre a obține o măsură de asigurare... nuzorie, fiindcă în regimul dreptului nostru poprirea sau sechestrul nu dau nicio prioritate de amp tața de creditorii urmaritori ulteriori — reali sau fictivi — cari vin toți la tablou, afară numai dacă nu sunt și privilegiați (dela o vreme am reintrodus și privilegiul ocuit al fiscului) sau dacă obținerea unui concordat preventiv nu anulează toate măsurile asigurătoare! A impune cauțiunea în numerar ar însemna deci, în mod practic, a desființa complet din procedura civilă măsurile de asigurare, devenite irealizabile.

Și toate acestea pentru o.... eventuală daună, pe care un creditor abuziv ar putea-o face unui debitor inocent, cașicum se pot găsi pe aceste vremuri grele oameni atât de înzestrați cu fantazie încât să intente procese și să facă cheltueli numai spre a vexa pe semenii lor cu... eventuala diferență de curs între cel dela data obținerii măsurii asigurătoare și cel ce ar putea apare succesiv pe cota bursei pentru efectele ce ar fi depus cauțiune!

Nu este oare omenește mai echitabil să ne gândim că, dacă creditorul are în posesiunea sa efecte de Stat sau garantate de Stat, este îndreptățit să ceară a fi primite cauțiune pentru obținerea unei popriri — la valoare nominală sau efectivă, aceasta e altă chestiune — iar numerarul să-i fie lăsat spre a-l utiliza în afacerile sale?

VII) Interesul public coincide în totul în această privință cu al creditorului.

Intr'adevăr :

a) E notoriu că măsurile cari ușurează realizarea judecătorească a creanței înlesnesc ipso facto creditul public (ceace în ultim resort vine tot în fa-

voarea debitorilor) și prin aceasta înlesnesc tranșacțiunile și măresc cifra afacerilor și încasările publice din taxe de timbre și impozite.

b) Pe aceste vremuri de acută criză de numerar, a impune creditorului care are efecte publice să scoată totuși numerar, pe care să-l imobilizeze pentru lungă durată a procesului, este, desigur, împotriva celor mai elementare exigențe ale vieții economice, — fără a mai adăoga că și interesul fiscului este ca numerarul să circule dând loc la afaceri și prin aceasta la impozite și taxe diverse.

c) Efectele publice, trebuie să o recunoaștem cu regret, nu se mai bucură de atenția publicului. Reducerea sau uneori sistarea completă a plății cuponului la unele efecte, teama, uneori exagerată, dar firească, a generalizării acestor măsuri, au făcut ca efectele publice să înceteze de a fi un plasament și cursul lor să scadă continuu. În lăzile băncilor și chiar în safe-urile particulare rentele și scrisurile funciare dorm așteptând „belle au bois-dormant” vremuri mai bune.

Singura întrebare a acestor efecte mai este afectarea lor ca garanții pentru lucrări publice sau pentru obținere de măsuri judiciare.

Dacă și această întrebare le va fi răpită, la ce vor mai folosi oare titlurile de rentă?

Și dacă nu vor mai folosi la nimic, ce curs vor mai avea?

De aceea nu este lipsită de temei îngrijorarea deținătorilor de efecte publice de a vedea scăzând catastrofal cursul lor în ziua în care afectarea lor ca garanții ar deveni imposibilă.

Și de aceea este explicabilă îngrijorarea cu care toți cei cari prin activitatea lor sunt legați de o bună circulație a numerarului, de o activitate economică nestânjenită, de un curs mai bun și operațiuni asupra efectelor, — fisc, bănci, agenți și remizieri de busră, deținători de efecte și orice cetățeni în căutare de tranșacțiuni și de credit — așteaptă soluțiunea Inaltei Curți de Casație asupra chestiunii de a se ști *dacă garanția în materie de poprire sau sechestru asigurător poate fi depusă și în efecte și de ce ziua de 15 Februarie 1934 este pentru toată această lume, pentru finanța și economia națională, o însemnată scadență.*

Nouă însă, juriștilor, cari nu ne putem desigur îngădui o anticipare a soluțiunii problemei, dar cari știm cu câtă meticuloasă atențiune și preocupare de principiile de drept, de echitate și de obște folos se studiază de cei mai înalți magistrați ai țării chestiunile supuse supremei lor aprecieri, să ne fie îngăduit a găsi în convingerea noastră profundă rațiunea de a aștepta verdictul Inaltei Curți cu liniștită încredere.

5 Februarie 1934.

ALEX. VELESCU.

Avocat

UN FENOMEN LEGISLATIV

Legiferarea noastră de după război adeseori vicioasă prin lipsa de chibzuire și de control la confecționarea proiectelor și mai ales prin lipsa de critică în public a proiectelor, nu rare ori produce fenomenul interesant că, o dispoziție odată pusă la adăpost într'un text, preseverează a exista cu toate transformările ulterioare ale legii, o supraviețuiește chiar

atunci când legea a fost esențialmente schimbată, se recepționează din lege în lege ca un noli me tangere, fără ca lumea juridică să se intereseze, care anume este rațiunea de a fi a acestei dispozițiuni și cărui necesități ea datorează această putere de viață nepieritoare. La acest fenomen se pare că s'a gândit Goethe doar și el jurist, când a scris în Faust:

„Ess erben sich Gesetz und Rechte
Wie eine ewige Krankheit fort”.

Se moștenesc și legi și drepturi
Ca o boală veșnică.

Găsim mai întâiu în legea Argetoianu din 14 Aprilie 1932 articolul 52 care sună:

„Nu intră în prevederile legii de față și rămân supuse regimului de drept comun toate datoriile către stat, județ și comună de orice natură ar fi *precum și datoriile agricole către societăți ori persoane fizice de naționalitate străină*”. Nu interesează aci restul dispozițiunii, care în urma redactării nejuridice dă loc la multe chestiuni și controverse.

În primul rând socotim că această dispozițiune, întrucât ea privește pe creditorii *străini așezați în țară*, lovește în articolul 9 al constituției, care dispune că, toți străinii aflători pe pământul României se bucură de protecțiunea dată de legi persoanelor și averilor *în genere*. Deși legiuitorul constituant, probabil, nu s'a gândit să oprească o preferință pentru străini, tot atât de puțin ca și Solon la paricid, totuși textul, statuând principiul egalității de drepturi civile pentru averile străinilor cu cele ale naționaliilor, prohibe edictarea unei legi, care să acorde creanțelor străinului mai multă protecțiune decât celor ale cetățeanului român.

Dar mai mult ne interesează chestiunea care a fost rostul, scopul legislativ al acestei dispozițiuni relativ la creditorii străini, ce l'ar fi determinat pe legiuitor să statueze într'o astfel de lege cu caracter eminentamente politico-social această excepțiune în favorul străinilor, de a pune pe străin, fără orice deosebire pe aceiaș treaptă cu statul. Într'adevăr, respectul nostru față de lege trebuie să ne impună credința că, făurindu-se o lege pentru a se salva pe bietul agricultor, reazămîntul statului, din povara sugrumătoare a datoriilor, numai motive extrem de grave au putut, nu îndemna, ci *porunci*, a părăsi pe cel protejat, dacă este vorba de un creditor străin și a admite, ca acesta din urmă să-i ceară plata integrală, pe când ceilalți creditori trebuie să aștepte și să se mulțumească chiar cu o parte numai a creanței din motivele cunoscute și binecuvântate: cu alte cuvinte ca străinul să-l poată nimici pe agricultorul, a cărui salvare, fiind o necesitate imperioasă pentru țară, este unicul scop al legii.

Căci, ca să ne dăm seamă de ceiace înseamnă această excepțiune extraordinară, n'avem decât să ne înfățișăm multiplele curiozități, ce a produs în viața practică textul suscitată. Se bucură de acest privilegiu imigrantul, așezat în țară de mulți ani și îmbogățit prin dobânzile acumulate. Românul, emigrat odinioară și devenit cetățean străin, dar reîntors de mulți ani și-a înmulțit prin cămătărie cele agonisite, femeia româncă din naștere, care nici-când nu a părăsit țara românească, căreia însă repausatul soț i-a imprimat pecetea de cetățenie străină. Oare nu se opune bunul smț aplicațiunii acestui privilegiu,

când creditorul trăiește de decenii în țară, activează aici, a ajuns la avere aici? Și nu este aceiași situația bancii, care, înființată înainte de război în Transilvania sau Bucovina ca sucursală de o bancă as-tăzi străină, lucrează ca sucursală sub firma băncii străine, în realitate însă se alimentează din depunerile noastre și-a creiat capitalul din afacerile făcute în țară și se află într-o legătură foarte redusă cu banca, de care a fost înființată? Se pare că, inspirată de aceste considerațiuni, Inalta Curte de Casație prin decizia nr. 952 din 10 Februarie 1933 a refuzat privilegiul în chestie unei sucursale din Bucovina a unei bănci polone, fără a aborda chestiunea determinării naționalității unei persoane juridice, una din cele mai dificile chestiuni ale dreptului internațional. (1).

Și atunci dacă am arătat că dispoziția, de care ne ocupăm, este anticonstituțională și că ea nu se împacă cu scopul politico-social al legii, care va fi fost cauza nașterii acestei dispozițiuni extraordinare?

Dacă ne repugnă a crede, ceiace se șoptea la timpul său, că erau la mijloc anumite ingerinți din partea unor bănci interesate în atelierul de confecțiuni a legilor, atunci trebuie să căutăm vreun reazăm de deslușire în lucrările parlamentare. Dar în zadar îl căutăm în ezpunerile de motive la legea Argetoianu, iar aleșii poporului, preocupati de marele probleme ale zilei, nu prea s'au ocupat de asemenea fleacuri. Găsim la acest punct numai două observațiuni. Una făcută în ședința din 9 Aprilie 1932 de d. deputat Ercul:

„Se înțelege ușor pentru ce nici guvernul, nici noi nu putem să admitem că, reglementând într-o materie care ne privește pe noi naționali, să aducem vreo atingere intereselor străine, cari privesc în primul rând interesele creditului nostru extern”.

Iar cealaltă observațiune cuprinsă în raportul către Senat, unde citim:

„Principiul solidarității naționale, socotit ca una din bazele juridice ale conversiunii, că și interesul de a nu lipsi pe viitor agricultura de creditul străinătății, îndreptătesc această excepțiune”.

N'a urmat nici în Cameră și nici în Maturul Corp vreo discuțiune asupra acestor observațiuni de ordin de politică de credit. Dar privită sub acest aspect situația se prezintă astfel:

Vorbindu-se de „creditul nostru extern” și de „Creditul străinătății” este clar că sunt vizate numai datoriile contractate în străinătate. Ori datoriile *comerciale* contractate în străinătate stau în afară de discuție, nefiind supuse conversiunii. Cât privește însă datoriile agricole, se știe, că asemenea datorii contractate în străinătate de agricultori români ca *debitori direcți*, mai că nu există, iar creantele față de agricultori români escontate în străinătate prin intermediul băncilor nu profită de acest privilegiu, punând legea condițiunea ca străinul să fie creditor *remișlocit* al debitorului agricol. Și atunci întrebăm: care este rostul privilegiului, cui prodest? Creditorii nemijlociți ai debitorului agricol sunt numai acele

„societăți și persoane fizice de naționalitate străină”, cari sunt așezate în țară: sucursalele băncilor ungare, cămătarii imigranți etc... Prin urmare nu beneficiază de acest privilegiu decât acei creditori, pentru cari privilegiul nu are nici un pic de rațiune.

Dar, „pe viitor” spune raportorul dela Senat să nu fie lipsită agricultura de creditul străinătății. Să ne înțelegem bine. Datoriile viitoare doar n'au fost și n'au putut fi supuse conversiunii. A se crede însă că, în viitor banchierii străini, câștigați prin acest gest de umilă încovoicare, vor acorda agricultorului nostru credite înainte de ce va înceta criza de încredere generală și mizeria care apasă în special asupra agriculturii, câtă naivitate! Mai de grabă ne ar putea compromite un asemenea gest umilitor, propriu a evoca amintirile în așa zisele „Capitulațiuni”, ce existau în favorul străinilor în vechia Turcie, considerată ca țară inferioară.

Deci în rezumat: excepțiunea, de care ne ocupăm, întrucât privește pe străinii din înăuntrul țării, este anticonstituțională, antisocială, nedreaptă, iar întru cât privește pe străinii din afară, ineficace inutilă și compromițătoare.

Și totuși această dispoziție inutilă și vițiată din toate punctele de vedere, trece neatinsă și neobservată — admirabilă putere a inerteiei — din legea din Aprilie 1932 în cea din Octombrie 1932 și din această din urmă în legea din Decembrie 1932 pentru suspendarea execuțiunilor imobiliare — Fenomenal!

Legiferându-se din nou în Aprilie 1933, privilegiul din vorbă nu s'a găsit nici în proiectul depus de guvern, nici în cel modificat de comisiune. Iată însă că se repetă fenomenul.

În noaptea aceia agitată de 12/13 Aprilie, în care s'a născut legea, s'a produs minunea.

În ședința de noapte, terminată la ora 5.10, în sbuciumul vorbărilor, a fost adus privilegiul de cineva, rămas necunoscut, dar desigur fervent apărător al creditului nostru extern, ca amendament a fost votat cu altele în devalma și a apărut teafăr în legea noastră.

Rămâne de văzut, dacă n'o să repara în legea, care se naște.

Dr. LEO WEICH
Avocat, Ce-năuți

IMPOZITUL DE ECHIVALENT

Prin legea timbrului din 29 Aprilie 1927, s'a introdus în România, impozitul de echivalent, asupra bunurilor de mână moartă. Impozitul era prevăzut de legiurile fiscale în Ardeal și Bucovina și prin dispozițiile art. 16 din legea timbrului s'a făcut o extindere a impozitului și în vechiul Regat și Basarabia.

În expunerea de motive a legii sus notate se arată că de vreme ce bunul de mână moartă, fiind inalienabil perpetuu sau îndelungat, este scutit de orice impozit de transmisiune, ca o compensație fiscală pentru scoaterea din comerț a unor asemenea bunuri, este echitabil să se înființeze impozitul de echivalent, subliniindu-se faptul că s'a prevăzut o *cotă extrem de moderată*, față de alte legiuri străine.

Așa cum s'a procedat la noi, cu toate impozitele noi înființate, în legea de înființare, legiuitorul a

1) Doctrina germană (Walter, Internationales Privatrecht, pag. 115): Determinant este locul unde persoana juridică a luat naștere. Doctrina franceză (Costier, p. 129, Granperret, p. 105, Lyon-Caen et Renault, p. 1167): Determinant este locul activității.

fost prudent să fie moderat și să acorde anume scutiri înțelepte, pentru a evita reacțiunea contribuabililor, împlânziți prin aspectul anodin al impozitului ce aveau să suporte, nou înființat.

Ulterior impozitul s'a mărit scutirile s'au desființat, masa impozabilă a fost sporită.

La exagerările legislative se adaugă însă exagerările organelor de impunere, care anticipând asupra unei viitoare extinderi a impozitului pe cale legislativă, din exces de zel, aplică impozitul la materii neimpuse prin textul legii.

Prin această colaborare între puterea legislativă și omnipotența organelor de impunere, s'a ajuns la rezultate interesante impunându-se la sume considerabile societățile comerciale și diferitele întreprinderi așa încât dintr'un impozit „modest și moderat” s'a ajuns la un impozit aproape insuportabil.

Cunosc cazuri când numai pentru averea din jud. Prahova s'a aplicat un impozit de 3.400.000 lei unei întreprinderi, drept impozit de echivalent.

În art. de față, mă ocup numai de excesele organelor de impunere, rămânând în seama puterii legiuitoare să retușeze excesele legislative și să reducă la adevăratul său caracter acest impozit de echivalent care, față de multiplicitatea impozitelor existente, suportate de industriași și comercianți, ar fi logic, echitabil și înțelept să fie pur și simplu abrogat.

Excesele organelor fiscale se datoresc lipsei unor instrucțiuni Ministeriale, care să precizeze organelor de impunere, interpretarea rațională a textului art. 16 din legea timbrului care înființează impozitul de echivalent, precizează materia impozabilă și fixează normele de aplicare a impozitului și de stabilire a lui.

În lipsa unor asemenea instrucțiuni ministeriale, care să fie publicate în Monitorul Oficial și să servească de îndreptar organelor de impunere, în lipsa unor decizii ale Comisiunii Centrale Fiscale depe lângă Ministerul de Finanțe, organele de impunere procedează după bunul lor plac, după gradul de fantezie cu care sunt dotate, după cum posedă mai mult sau mai puțin zel, de fiscalism exagerat.

Astfel, organele fiscale, aplică impozitul de echivalent asupra bunurilor mobiliare de orice fel ale societăților comerciale sau întreprinderilor industriale; de asemenea aplică impozitul și asupra bunurilor imobiliare prin destinațiune; exclud dela impunerea 0,08% clădirile, servind drept locuințe personalului acelor societăți sau întreprinderi, aplicându-le impozitul de 0,20%; fac o evaluare eroantă și fantezistă a bunurilor impozabile.

Voi analiza toate aceste exagerări fiscale, separat:

1. Avera mobilă a societăților comerciale și întreprinderilor industriale nu este impozabilă la echivalent.

Art. 16 din legea timbrului creiază două categorii de contribuabili, sub raportul aplicării impozitului de echivalent. Prima categorie este prevăzută în paragraful 1 al aceluși articol, iar cea de a doua în paragraful 2.

În prima categorie intră toate persoanele juridice de interes public și privat altele decât societățile pe acțiuni și cooperative.

În a doua categorie figurează societățile pe acțiuni și cooperative.

Pentru prima categorie legea dispune impunerea averii mobiliare de orice fel, însă cu exceptarea formală a societăților comerciale.

Adică în ce privește averea mobilă, legea acordă scutirea oricăror societăți comerciale, prin primul paragraf al art. 16.

Deci averea mobilă a oricăror societăți comerciale nu este impusă, fiind exceptată expres dela impunere, chiar de primul paragraf al art. 16.

Pentru societățile pe acțiuni și cooperative al. 2 paragraf al art. 16, prevede categoric impunerea la echivalent:

„numai pentru bunurile imobiliare prin natura lor”, așa încât nici o discuțiune nu mai este posibilă că averea mobilă a unor asemenea societăți nu este impusă la echivalent.

De altfel, asemenea gen de avere la orice societăți cu scop lucrativ (comerciale-industriale), neprezentând caracteristica bunului de mână moartă, adică nefiind inalienabile perpetuu sau timp îndelungat, ca să poată fi impozabile la impozitul de echivalent, ar fi fost un non sens să fie impuse.

Totuși organele fiscale le impun.

2. Avera imobilă prin destinațiune sau prin obiectul la care se aplică a Soc. pe acțiuni sau cooperative, nu este impozabilă la impozitul de echivalent, fiind impozabilă numai aceea imobilă prin natura sa.

Pentru societățile pe acțiuni și cooperative, există un text special care prevede impozitul și materia impozabilă. Este paragraful 2-lea al art. 16.

Ori, acest text, prevede în mod categoric impunerea: „numai pentru bunurile imobiliare prin natura lor”, impozitul fiind 0,20%.

Deci, orice altă avere imobilă (adică aceea imobilă prin destinațiune sau prin obiectul la care se aplică), nu este impozabilă la echivalent.

Anterior modificării din 1 Februarie 1933, există și o altă dispozițiune de favoare pentru asemenea Societăți și anume clădirile, terenurile, instalațiunile, uzinele lor, afectate serviciilor sau scopului lor, erau scutite de impozit.

Adică legea creaa două categorii de bunuri imobiliare prin natura lor, prima constituită din bunurile afectate serviciilor sau scopului întreprinderii scutite de impozit, iar a doua constituită din toate celelalte imobile, prin natura lor nescutite.

La 1 Februarie 1933, s'a făcut o inovațiune și anume s'a anulat acea scutire și s'a impus și acea primă categorie de bunuri imobiliare prin natura lor, dar numai la 0,08%. Altă modificare nu s'a adus însă textelor sus-citate, adică nu s'a edictat vre-un text legal care să impună averea mobilă a Societăților anonime și în genere a Soc. comerciale nici averea imobilă prin destinațiune a societăților anonime sau cooperative.

Totuși organele fiscale aplică impozitul la orice avere imobilă prin destinațiune a societăților anonime sau cooperative, măsură fără nici o bază legală.

Istoricul legiferării în această materie, schițat mai sus, constituie argumentul de neînălțurat că procedeul organelor fiscale este un simplu abuz.

Faptul că dela 1 Februarie 1933 sunt impuse și „instalațiunile” afectate serviciilor întreprinderilor.

nu îndreptățește impunerea oricăror „*instalațiuni*”, ci numai a celor imobiliare prin natura lor, iar nu și a celor imobiliare prin destinațiune.

Altfel s'ar ajunge la un rezultat straniu: s'ar impune instalațiile imobiliare prin destinațiune *afectate serviciilor și scopului întreprinderii*, în baza al. 2 al paragrafului 2-lea al art. 16. — dar nu s'ar putea impune celelalte instalațiuni imobiliare prin destinațiune (adică cele neafectate scopului sau serviciilor întreprinderii), fiindcă lipsește un text care să permită impunerea.

Adică, tocmai genul de avere pe care a voit să-l avantajeze legea, tocmai acela să ajungă să fie supus la un regim de desavantajare.

Iată de ce bunul simț impune să se decidă că: „*instalațiunile*” din textul sus citat sunt acelea imobiliare prin natura lor, singurele impozabile.

3. *Expresiunea: „afectate serviciilor sau scopului unei întreprinderi din al. 2 paragraf 2 al art. 16 legea timbrului, trebuie interpretată extensiv, fiind larg cuprinzătoare.*

Clădirile afectate locuințelor personalului întreprinderilor sunt impozabile la 0,08%, nu la 0,20% ele intrând în măsura de excepție sus citată.

Intr'adevăr, este eloquent faptul că legiuitorul utilizează expresiunea bunuri afectate „serviciilor sau scopului întreprinderii”, nemulțumindu-se cu expresiunea „bunuri afectate scopului întreprinderii”, tocmai spre a-și manifesta clar voința sa că această expresiune este larg cuprinzătoare trebuie larg interpretată, nu restrictiv.

Cum scopul întreprinderii nu se poate realiza și serviciile întreprinderii nu pot bine funcționa, dacă personalul întreprinderii nu are locuințe în apropierea întreprinderii, locuințe salubre și ușor controlabile, este evident că și la asemenea clădiri se aplică regimul de favoare al impunerii cu 0,08%, în loc de 0,20%.

Totuși, organele fiscale le aplică impozitul de 0,20%.

4. *Evaluarea averii impozabile, pentru așezarea impozitului se face pentru societățile pe acțiuni și cooperative, conform legei contribuțiilor directe.*

Organele fiscale nu au o măsură uniformă de evaluare.

Unele aplică art. 53 legea timbrului, adică stabilesc valoarea averii impozabile, multiplicând cu 10 (respectiv cu 15) venitul impozabil din roluri.

Fac observațiunea că de altfel organele fiscale nu așteaptă ca să rămână definitivă impunerea la impozitul imobiliar, și iau de bază impunerile provizorii cari ulterior sunt rectificate de instanțele de apel, așa încât dau o bază ilegală evaluării lor.

Altele evaluează după aprecierea lor, luând în considerare spre exemplu, evaluările din politele de asigurare sau bunuri similare, sau mai exact, evaluări tot fanteziste făcute de ele pentru imobile similare.

Altele aplică unele din prescripțiile art. 15 din legea contribuțiilor directe.

Se ajunge astfel ca pentru aceeași materie impozabilă, în două localități diferite sau la două întreprinderi diferite, să existe impuneri neasemănătoare, ceea ce jigneste sentimentul de dreptate și legalitate al contribuabililor.

Recunosc că textul legal e confuz, și era dator

ministerului de finanțe să dea explicațiunile necesare, prin instrucțiuni publicate în Monitorul Oficial sau să ceară eventual avizul comisiei centrale fiscale de pe lângă ministerul de finanțe.

Intr'adevăr, alin. 3 al paragrafului 2 al art. 16 dispune că: „modul de evaluare al bunurilor enumerate la paragraful 2 va fi cel prevăzut la legea contribuțiilor directe”.

Altă preciziune textul nu aduce. Ori, în legea contribuțiilor directe nu există dispozițiuni speciale referitor la modul de evaluare al imobilelor prin natura lor, fiindcă acea lege impune *nu* imobilele, ci veniturile lor, așa că ea conține norme pentru evaluarea veniturilor imobilelor, iar nu pentru stabilirea valorii acelor imobile.

Fiindcă totuși, voința legii trebuie respectată, trebuie găsită o interpretare a dispoziției legale sus citate, cât mai apropiată de textul și spiritul ei.

Deci, stabilirea valorii se va face după normele specifice fiecărui gen de avere imobiliară impozabilă, norme ce trebuiesc deduse din prescripțiile art. 4—8 și 15 legea contribuțiilor directe.

Astfel, în ce privește clădirile afectate industriilor, construite după 1919, valoarea lor va fi prețul de cost, *excluzându-se însă valoarea instalațiilor mobiliare sau imobiliare* (art. 15, alin. 3, legea contrib. directe).

Pentru clădirile afectate industriilor sau terenurilor asimilate lor dar construite (sau achiziționate) anterior datei de 1919, valoarea va fi prețul de cost, reevaluat prin calcularea leului la cursul de stabilizare, dar cu reducerea amortismentelor la rândul lor reevaluate, până la maximum 40% (idem); se va exclude de asemenea valoarea instalațiilor mobiliare sau imobiliare.

Pentru terenuri virane, valoarea va fi prețul mijlociu de vânzare a unor asemenea terenuri (idem).

Pentru orice alte imobile prin natura lor (proprietăți agricole sau clădiri neafectate industriei), lipsese în legea contribuțiilor directe orice normă de evaluarea lor.

În lipsa unor asemenea norme nu se poate recurge la dispozițiile odioase din art. 53 din legea timbrului (adică stabilirea valorii prin multiplicarea venitului impozabil din roluri și 10 sau 15), ci se va proceda la impunerea prin apreciere, ținându-se seama de prețul de cost, de deprecierea leului, de venitul imobilului, recurgându-se eventual la aprecierea prin comparațiune cu imobile similare definitiv impuse. Art. 53 conține dispozițiuni cu un caracter excepțional patent, așa încât nu pot fi aplicate ca drept comun, în lipsa unei dispozițiuni exprese, care să permită aplicarea.

În orice caz, socotesc că nu se poate lua de bază, pentru stabilirea valorii, impunerile provizorii ci numai cele definitiv rămase și în special numai impunerile anului anterior.

5. *Impunerile trebuiesc făcute la sediul întreprinderii impozabile, iar nu de administrațiile financiare ale situațiunii imobilelor impozabile.*

Paragraful al 4-lea din art. 16 legea timbrului, dispune că declarația de impunere să se facă la administrația financiară a sediului întreprinderii impozabile.

E legal și logic, ca tot acolo să se facă impunerea, acolo având contribuabilul registrele și toate datele din care fiscul să-și culeagă elementele de apreciere. Altfel contribuabilul e silit să plimbe registrele sale și arhiva sa la diferitele administrații financiare.

6. *Faptul nedeclarării în termen, sau neefectuării în termen a declarației de impunere la echivalent constituie sau nu o contravenție?*

Paragraful al 4-lea din art. 16, legea timbrului, al. 2. pune obligație contribuabililor să-și facă declarația de impunere cu 3 luni înainte de 1 Ianuarie al fiecărui an, termen care astăzi trebuie considerat de drept preschimbat în acela de 3 luni înainte de 1 Aprilie al fiecărui an. Declarația trebuie să conțină amănunțit bunurile impozabile ce se posedă.

Acest alineat al 2-lea nu conține vre-o sancțiune pentru neîndeplinirea acestei obligațiuni legale.

Este însă adevărat că al 3-lea alineat al acestui paragraf, care vorbește despre *bunurile mobile*, prevede sancțiunea indicată de art. 76 legea timbrului, adică amenda egală cu valoarea impozitului.

Organele fiscale voesc să extindă sancțiunea din al 3-lea și la ipoteza din al 2-lea uitând că este de principiu în drept că o penalitate nu este aplicabilă decât pe baza unui text care o prevede categoric, penalitățile fiind de strictisimă interpretare.

În orice caz, orice sancțiune și cea din paragraful 4 al art. 16, nu poate fi aplicată dacă nu există o culpă. Dacă deci instanțele judecătorești vor constata că faptul nedeclarării unui anume bun este rezultatul convingerii contribuabililor că acel bun nu este impozabil la impozitul de echivalent, față de modul neîngriit și confuz, cum este redactat art. 16, dând loc la atâtea controverse, trebuie să anuleze procesul-verbal de contravenție și să așere de orice sancțiune pe contribuabil.

Este barbar ca legiuitorul să nu-și spună ritos voința sa, să precizeze lămurit bunurile ce înțelege să impună și totuși să se aplice contribuabililor sancțiuni dacă, — induși în eroare de textul echivoc, — n'au declarat la impunere în termen, anume categorii de bunuri, ce considerau neimpozabile.

CONCLUZIUNE: Față de haosul ce domnește în această materie a impunerilor la echivalent, se impune ca Ministerul de Finanțe să dea instrucțiuni lămurite organelor de impunere, care este materia impozabilă la impozitul de echivalent, care este modul de evaluare care sunt organele competente să facă impunerea.

Să dispună ca organele de impunere să rectifice din oficiu procesele-verbale de impunere, excluzând toate bunurile neimpuse; să decidă ca reprezentanții fiscului să nu se opună la admiterea apelurilor fondate ale contribuabililor; să anuleze procesele-verbale de pretinsă contravenție, evitând cheltuieli inutile contribuabililor.

Va fi o operă de necesară dreptate și perfectă legalitate.

GEORGE ELIESCU
Advocat—Câmpina

Câmpina, 31 Ianuarie, 1934.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 4 Decembrie 1933

Președinția d-lui T. MAGHERU, Consilier

Regia autonomă C. F. R. cu Ana Ivanovici

Decizia No. 1550

Parte civilă. Constituirea ei înaintea instanțelor represive. Act cu caracter de acțiune identică acțiunii civile în daune. Stingerea acțiunii publice prin decesul infractorului. Condițiuni pentru ca cererea de constituire ca parte civilă să opereze întreruperea prescripției acțiunii civile. Se poate perima o asemenea cerere? Soluțiune negativă.

Prescripție. Decesul infractorului. Ultimul act de instrucțiune intervenit în cauză. Care este punctul de plecare pentru începerea curgerii prescripției? Art. 8, 593, 594 pr. pen., 1865, 1868 c. civ. și 257 pr. civilă.

1. — *Potrivit art. 1865 c. civ., întreruperea civilă a prescripției are loc — între altele — și printr'o cerere făcută în judecată, însă, pentru ca o asemenea cerere să opereze întreruperea prescripției acțiunii civile, trebuie, potrivit art. 1868 c. civ., ca ea să fie încuviințată de judecător printr'o hotărîre de irevocabilă autoritate.*

Când părți civile, constituită ca atare înaintea organelor de instrucțiune, i-a devenit cu neputință sesizarea instanței penale cu judecarea acțiunii civile, ca consecință a stingerii acțiunii publice, prin decesul infractorului, făcându-se astfel imposibilă pronunțarea oricărei hotărîri de irevocabilă autoritate, în sensul art. 1868 c. civ., — în asemenea caz, constituirea ca parte civilă la instanța represivă nu mai poate avea caracterul unei cereri în judecată capabilă să întrerupă prescripția acțiunii civile.

2. — *Când acțiunea trebuie considerată ca fără urmare printr'o dispozițiune formală a legii, cum este atunci când stingerea ei este consecința stingerii acțiunii publice prin moartea infractorului, — constituirea ca parte civilă neavând caracterul unei cereri în judecată, nu există drept de perimare aci intrucăt nu există acțiune.*

3. — *Prin decesul infractorului acțiunea publică începută în contra lui stîngându-se de drept, în virtutea legii, în sensul că nici un act de urmărire sau de instrucțiune nu mai e posibil. — ultimul act de instrucțiune dela care urmează să se calculeze termenul prescripției este acela făcut cel mai târziu în ziua decesului infractorului.*

Acest principiu de drept riguros exact nu poate fi înlăturat din pricină că judecătorul de instrucție, din motive ce nu interesează, a fost nevoit să prelungească instrucțiunea mai mult timp după deces când s'a desesizat printr'o ordonanță definitivă.

În asemenea condițiuni, potrivit art. 593 și 594 pr. pen. acțiunea în despăgubire, născută dintr'un delict de defraudări și fals este prescrisă dacă a fost introdusă contra moștenitorilor infractorului peste termenul de cinci ani socotit dela decesul acestuia.

S'au ascultat d-nii avocați ai părților Berindei și Gălășescu în susținerea și combaterea motivelor de casare.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Regia Autonomă a C.

F. R., contra deciziunii civile nr. 386 din 1932, dată de Curtea de apel București, s. II-a;

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că, recurenta intentând acțiune în contra intimatei Ana Ivanovici, pentru ca în calitate de moștenitoare testamentară a defunct. său sot V. Ivanovici, să fie obligată a plăti suma de 118.153 lei, reprezentând valoarea delapidărilor comise de fostul său sot în timpul cât a funcționat ca șef al magaziiilor atelierelor din Constanța, — această acțiune a fost respinsă ca neîntemeiată; că, recurenta atacând cu apel sentința primei instanțe, Curtea din București prin decizia atacată cu prezentul recurs, i-a respins apelul ca nefondat;

Că, pentru a decide astfel Curtea de fond constată în fapt că, în urma reclamațiilor făcute în 1923 de către recurenta Regie, s'a deschis în contra fostului sot al intimatei și a șefului său, inginer Dumitru Mateescu, acțiune publică pentru defraudări și fals, în acte publice; că, la 10 August 1925, deci în cursul instrucțiunii, Vasile Ivanovici a încetat din viață; că, însă, cercetările penale continuând, s'a dat la 28 Februarie 1927, ordonanța definitivă de neurmărire contra celui alt inculpat și s'a declarat stinsă acțiunea penală în contra lui Vasile Ivanovici; în cursul instrucțiunii însă și anume la 9 Iunie 1924, Regia recurentă a obținut aplicarea unui sechestrul asigurător asupra averii mobile aparținând lui Vasile Ivanovici și a luat, tot atunci, o inscripție ipotecară asupra imobilului din orașul Constanța cerând și executarea în conformitate cu legea de urmărire, iar la 11 August 1930 a intentat acțiunea civilă dedusă în recurs;

Că, motivează Curtea, aceasta fiind situația de fapt a pricinei, urmează că acțiunea recurentei este, potrivit dispozițiilor art. 593 și 594 pr. penală, prescripșă, de oarece a fost introdusă după ce au trecut 5 ani dela stingerea de drept a acțiunii publice îndreptată contra lui V. Ivanovici;

Că, este neîntemeiată susținerea recurentei că termenul prescripției începe să curgă nu dela data decesului lui Vasile Ivanovici, ci dela 28 Februarie 1927 când s'a dat ordonanța definitivă, prin care s'a declarat stinsă acțiunea publică în contra lui, deoarece potrivit art. 12 pr. penală, acțiunea publică se stinge de drept, în virtutea legii, chiar din momentul încetării din viață a învinuitului, iar nu la data când un organ judecătoresc declară stinsă, din acest motiv, această acțiune;

Că, prescripția astfel constatată nu a putut fi întreruptă prin sechestrul aplicat asupra averii mobile, întrucât deși dela înființarea sechestrului a început a curge o nouă prescripție, însă dela această dată și până la intentarea acțiunii au trecut mai mult de 5 ani, iar prin înființarea acestui sechestrul nu s'a putut produce nici o intervertire de prescripție dela 5 la 30 ani după prevederile art. 1865 c. c., întrucât numai prescripțiile mici de 6 luni și un an, se intervertesc în cazurile prevăzute de acest text; că, nici constituirea recurentei ca parte civilă la instrucție nu poate avea nici un efect, odată ce termenul de prescripție, calculat dela data decesului învinuitului, este îndeplinit; Că, luarea inscripției ipotecare nu poate fi considerată ca un act întrerupător de prescripție în sensul art. 1865 c. c., și în orice caz dela această dată a început să curgă un nou termen de prescripție, care însă, până la data intentării acțiunii, s'a împlinit și el;

Văzând motivul I de casare astfel formulat:

1) Violarea art. 595 pr. penală, 594 pr. penală, 1865 c. civ. și art. 257 pr. civ.

Exces de putere.

Am demonstrat în fața instanței de fond că prescripția de 5 ani a acțiunii noastre, care ni s'a opus de partea adversă, a fost întreruptă potrivit art. 1865 c. civ. prin constituirea noastră ca parte civilă cu suma de lei 100.000 în plângerea înregistrată la nr. 2657 din 1924 către trib. Constanța, și că această constituire ca parte civilă într-o plângere penală echivalează cu o cerere făcută în judecată așa după cum prevede art. menționat mai sus.

Onor. Curte de apel, s. II-a cu toate că consideră constituirea ca un act întrerupător de prescripție, înlătură totuși efectele acestei întreruperi, susținând că dela data când au făcut plângerea la parchet și până la intentarea acțiunii au trecut mai bine de 5 ani de zile și deci a luat naștere o nouă prescripție de 5 ani.

Concluziunea la care a ajuns Onor. Curte este cu desăvârșire greșită, știut fiind, că o acțiune în judecată, precum este și constituirea ca parte civilă a unei reclamațiuni în penal, odată intentată își continuă efectele ei până la terminare sau desființare, întrucât instanța fiind investită cu o atare cerere nu poate fi stinsă decât pe cale de perimare, în caz de inacțiune din partea aceluia care a pus-o în mișcare.

Noua acțiune îndreptată contra moștenitoarei inculpatului, d-na Ana Ivanovici, nu poate fi privită decât ca o continuare a acțiunii private, care grefându-se pe o acțiune publică stinsă prin moartea inculpatului, a necesitat o nouă formulare în fața instanței civile..

Onor. Curte de apel, s. II-a, considerând acțiunea noastră ca prescripșă și înlăturând efectele actului întrerupător de prescripție, acțiunea privată contra inculpatului, a violat art. 595, 594 pr. penală, 1865 c. civ. și 257 pr. civ. comișând în acelaș timp un adevărat exces de putere.

Având în vedere, că prin întâiul motiv de casare, recurenta pretinde în rezumat, că instanța de fond a violat art. 593, 594 pr. p., 1865 c. civ. și 257 pr. civ. pentru că, deși constituirea ca parte civilă în fața instanțelor penale echivalează cu o cerere în judecată, totuși, Curtea de apel a refuzat să considere întreruptă prescripția acțiunii sale private, întrerupere operată tocmai prin constituirea sa ca parte civilă;

Având în vedere, că partea vătămată printr-o infracțiune, poate — potrivit art. 8 pr. p. — urmări despăgubirea de prejudiciul încercat, fie alăturându-se acțiunii publice și constituindu-se parte civilă înaintea instanțelor represive, fie printr-o acțiune directă înaintea judecătorilor civili; Că din această alternativă lăsată de legiuitor la dispozițiunea părții vătămate, rezultă în mod necesar, că constituirea sa ca parte civilă înaintea instanțelor penale, dă acestui act caracterul unei acțiuni în judecată în totul identică cu orice acțiune civilă în desdăunare; că, din cauza acestei identități de situațiune, trebuie acceptată consecința, că regulile relative la întreruperea prescripției acțiunii civile se aplică și în cazul când acțiunea în desdăunare este urmărită înaintea instanțelor represive odată cu acțiunea publică;

Considerând, că potrivit textului art. 1865 c. civ., întreruperea civilă a prescripției are loc — între altele — și printr-o cerere făcută în judecată; că, însă, pentru ca o asemenea cerere să opereze întreruperea

prescripției acțiunii civile, trebuie — în conformitate cu dispozițiunile art. 1868 c. civ., — ca ea să fi fost încuviințată de judecător, printr'o hotărîre de irevocabilă autoritate; că făcând aplicațiunea acestor texte în speță, — așa cum se pretinde prin acest motiv de recurs — rămîne de examinat în prealabil, dacă faptul constituirei ca parte civilă a recurenței în condițiunile în cari s'a făcut, poate fi privit — și prin urmrae asimilat — cu o acțiune în judecată;

Având în vedere, că este necontestat în fapt, că recurența s'a constituit parte civilă înaintea organelor de urmărire;

Că însă prin moartea infractorului Vasile Ivanovici întâmplată în cursul instrucțiunii, ori ce urmărire a fost închisă, decesul infractorului stingând de drept acțiunea publică; Că, în urma acestui eveniment o urmărire nemai fiind posibilă, devenise cu neputință și sesizarea instanței penale cu judecarea acțiunii publice, iar ca consecință, și a acțiunii civile, făcând astfel imposibilă pronunțarea oricărei hotărîri, și mai puțin, a unei hotărîri de irevocabilă autoritate în sensul art. 1868 c. civ.; Că dacă pe de o parte, în asemenea circumstanțe o instanță penală nu mai putea fi legată, iar dacă pe de altă parte, întreruperea prescripției acțiunii civile nu poate avea loc decât printr'o cerere în judecată fie introductivă de instanță, fie incidentă într'o instanță deja începută, urmează ca o consecință necesară, că constituirea recurenței ca parte civilă în condițiunile arătate, nu mai poate avea în nici un chip caracterul unei cereri în judecată, capabilă să întrerupă prescripția acțiunii civile;

Că fiind astfel, atunci când Curtea de apel prin decizia atacată a înlăturat obiecțiunea recurenței referitoare la întreruperea prescripției acțiunii civile, departe de a fi violat dispozițiunile art. 593 și 594 pr. p., și a art. 1865 c. civ., a făcut din potrivă, o justă aplicațiune în cauză a acestor texte;

Că tot atât de nefondată este și susținerea recurenței care pretinde, că judecând astfel, instanța de fond a violat și art. 257 pr. civ., pentrucă, dacă este adevărat, că întreruperea civilă printr'o cerere în judecată este considerată ca inoperantă atunci când reclamantul a lăsat să se perime acțiunea sa, aceasta însă nu mai este adevăr, atunci când acțiunea trebuie considerată fără urme printr'o dispozițiune formală a legii, așa cum este cazul stingerei acțiunii publice prin moartea infractorului;

Că în aceste condițiuni și această parte a motivului de casare fiind nefondată, întreg acest motiv trebuie privit ca neîntemeiat;

Asupra ceii de al doilea motiv de recurs:

2) Violarea art. 8, 593 și 594 pr. pen. Denaturare, exces de putere.

Onor. Curte de apel s. II-a în mod cu totul greșit consideră ca punct de plecare a termenului de prescripție de 5 ani, data decesului inculpatului, înlăturând ordonanța definitivă a judecătorului de instrucție din 1927 și sprijinindu-și argumentarea pe considerațiuni firești și de text.

Legiuitorul în art. 593 pr. pen. luând ca punct de plecare al numărătoareii anilor de prescripție ultimul act de instrucție sau de urmărire, a înțeles că în această materie a prescripțiilor și mai cu osebire penală să edicteze dispozițiuni de ordin publică cari fiind de strictă interpretare nu se pot întinde pe cale de analogie la alte cazuri, așa după cum

procedează Onor. Curte de apel, echivalând un act judiciar, cu un fapt, decesul inculpatului.

Dacă o considerație de text militează în favoarea tezei noastre, apoi considerațiuni de ordin fireesc, abundă în favoarea aceleiași teze.

Astfel: Insuși fundamentul prescripției văzute în pedepsirea creditorului pentru neglijența sa în acțiunea îndreptată în contra debitorului. De această neglijență în speța noastră, nu poate fi vorba, creditorul C. F. R. ignorând acest fapt al decesului și neputând cunoaște mersul instrucțiunii, aceasta fiind cu desăvârșire secretă, era în ordinea firească a lucrurilor să aștepte rezultatul acestei instrucțiuni, adică ordonanța definitivă, pentru a activa, aceasta mai cu osebire că dela început Calea Ferată își formulase pretențiunile, constituindu-se parte civilă prin plângerea penală, și cari pretențiuni nu mai puteau merge concomitent cu acțiunea penală care fusese stinsă prin moartea inculpatului și trebuiau din nou formulate separat.

Așa fiind, nu i se poate imputa unui reclamant în penal decât din momentul când i s'a adus la cunoștință în mod public prin ordonanța definitivă care a fost soarta acțiunii publice, pentru că din acel moment putea ști ce îndrumare să dea, potrivit art. 8 pr. penală, acțiunii private, adică de a continua această acțiune concomitent cu cea penală sau singură înaintea judecătorilor civili.

Deci considerațiunile de text și firește pe cari își întemeiază argumentarea Curtea de apel fiind cu desăvârșire greșită, numai prin violarea art. 8 pr. penală, 593 pr. pen. și 594 pr. pen. și prin exces de putere a luat ca punct de plecare al prescripției de 5 ani, decesul inculpatului în locul ordonanței definitive din 1927.

Având în vedere, că prin acest motiv de casare recurentul criticând decizia atacată, susține că s'ar fi violat art. 8 și 593 și 594 pr. pen., comitându-se în acelaș timp și un exces de putere, și acestea toate, pentru că instanța de fond a socotit greșit ca punct de plecare pentru începerea cursului prescripției decesul infractorului, în loc de data ultimului act de instrucție intervenit în cauză;

Având în vedere, că din termenei art. 593 și 594 pr. pen. rezultă, că acțiunea privată născută dintr'un delict se prescrie prin cinci ani socotiți din ziua când delictul a fost comis, dacă în acest interval nu s'a făcut nici un act de instrucție ori de urmărire, sau prin cinci ani socotiți dela ultimul act de urmărire ori instrucție, în cazul când asemenea acte au avut loc;

Considerând că din actele dosarului rezultă necontestat, pe de o parte că ordonanța definitivă a judecătorului de instrucție a fost dată în anul 1927, iar pe de alta, că la 10 August 1925 infractorul Vasile Ivanovici a încetat din viață;

Considerând însă, că în urma acestui eveniment, acțiunea publică începută în contra infractorului, s'a stins de drept în virtutea legii, în acest sens, că nici un act de urmărire sau de instrucție nu mai era cu putință;

Că din momentul ce asemenea acte nu mai erau posibile, este evident, că ultimul act de instrucție dela care urma să se calculeze termenul prescripției era acela făcut cel mai târziu în ziua decesului infractorului; că acest principiu de drept riguros exact nu putea fi înlăturat din pricină, că judecătorul instructor, din motive ce nu interesează, a fost nevoit să prelungească instrucțiunea până în anul 1927, când s'a desesizat printr'o ordonanță definitivă;

Că făcând aplicatiunea acestor principii în speță, și constatând în fapt că decesul infractorului a avut loc la 10 August 1925, iar acțiunea în despăgubire a fost introdusă la 11 August 1930, cu drept cuvânt Curtea de apel a considerat prescrisă acțiunea în desdăunare a recurentei, făcând astfel o justă aplicațiune — prin urmare fără exces de putere — a art. 8, 593 și 594 pr. pen., așa încât și acest al doilea motiv de casare fiind neîntemeiat, recursul în întregime trebuie privit ca nefondat și respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

NOTĂ.—Chestiunile asupra cărora Inalta Curte de Casație s'a pronunțat prin deciziunea redată mai sus sunt următoarele:

1) Promovarea acțiunii civile de către partea vătămată, fie înaintea instanțelor penale, fie înaintea celor civile constituie un act întrerupător pentru prescripțiunea acțiunii civile? În caz afirmativ care este efectul acestei întreruperi?

2) În caz de stingerea acțiunii publice prin moartea inculpatului care este ultimul act de urmărire sau instrucțiune efectuat de organele sau instanțele penale susceptibil de a întrerupe prescripțiunea acțiunii civile?

La prima chestiune Inalta Curte s'a pronunțat în mod afirmativ, decizând că promovarea acțiunii civile este un act întrerupător pentru prescripțiunea acestei acțiuni.

Soluțiunea este în perfectă concordanță cu dispozițiunile legii de procedură penală cari dispun asupra materiei.

Legiuitorul nostru consacrand cu privire la prescripțiunea acțiunilor născute din infracțiune sistemul așa zis al concomitenței, implicit a supus rânduelilor din proc. pen. atât prescripțiunea acțiunii penale, cât și prescripțiunea acțiunii civile.

Pentru a decide dacă promovarea acțiunii civile, fie înaintea instanțelor penale, fie înaintea instanțelor civile, constituie un act întrerupător de prescripție ne vom referi deci la dispozițiunile codului de proc. penală.

Art. 593 pr. pen. statornicește că sunt acte întrerupătoare de prescripțiune: *actele de instrucțiune și actele de urmărire*.

Prin acte de *urmărire* trebuie să înțelegem atât cele cari privesc promovarea acțiunii penale, cât și cele cari privesc promovarea acțiunii civile fiecare din ele având eficiență întreruptivă în raport cu prescripțiunea acțiunii respective.

Din moment ce art. 593 se ocupă de prescripțiunea ambelor acțiuni născute din infracțiune, ar fi nelogic să limităm sensul termenului „*urmărire*” numai la promovarea uneia din aceste acțiuni.

Dar dovadă că legiuitorul a înțeles să cuprindă în termenul de „*urmărire*” și promovarea acțiunii civile, este că el însuși în art. 4 și 8 pr. pen. întrebuințează acest termen atunci când disciplinează punerea în mișcare a acțiunii civile (art. 4: „Acțiunea pentru repararea daunei... se poate *urmări*”; art. 8: „Acțiunea civilă se poate *urmări*...”).

Așa dar, în raport cu prescripțiunea acțiunii civile promovarea acestei acțiuni trebuie să constituie un act întrerupător, fiindcă este un act de *urmă-*

rire. (v. cele scrise de noi în *Tratatul Tanoviceanu*, vol. II, nr. 294¹ și 294²).

Ceva mai mult, în cazurile când legea dă dreptul părții vătămate ca prin promovarea acțiunii civile să promoveze și acțiunea penală, atunci această îndoită promovare va constitui un act întrerupător pentru prescripțiunea ambelor acțiuni. (ex.: în caz de constituire ca parte civilă la judele instructor conform art. 60; în caz de acțiune directă conf. art. 143, 178 și 226 alin. 3 pr. pen.).

Efectul acestei întreruperi este același ca al tuturor întreruperilor de prescripțiune, adică întreruperea face să înceapă un nou termen de prescripțiune pe aceeași durată, încât dacă nu mai urmează alte acte întrerupătoare termenul prescripției se va socoti din ziua în care s'a produs promovarea acțiunii civile. Avem deci întrerupere, iar nu suspendare.

Prescripțiunea acțiunii civile fiind supusă aceluiași reguli la cari este supusă și prescripțiunea acțiunii penale și cum aceste reguli sunt înscrise în codul de pr. pen., iar între ele nu figurează vreo dispozițiune care să edicteze că prin întrerupere prescripțiunile scurte se convertesc în prescripțiuni lungi, urmează că atât pentru acțiunea penală cât și pentru acțiunea civilă născută din infracțiune termenul prescripției după întrerupere păstrează durata sa sa inițială. (v. *Tratat Tanoviceanu*, vol. III, nr. 2068³).

În speță deci, constituirea de parte civilă intervenită în 1924 a întrerupt cursul prescripției, făcând să înceapă un nou termen pe aceeași durată. Fiind vorba de o întrerupere, iar nu de o suspendare, această întrerupere si-a epuizat efectul ei *propriu* în 1929 (prescripția de 5 ani pentru delict). Încât ea nu mai poate fi invocată pentru a face viabilă noua acțiune intentată în anul 1930.

S'a susținut însă că posterior întreruperii din 1924 au mai intervenit și alte acte întrerupătoare și anume ordonanța definitivă a judelei instructor care declara stinsă acțiunea publică prin decesul inculpatului. În raport cu această susținere s'a pus cea de a doua chestiune soluționată de Inalta Curte și anume dacă actele de instrucțiune penală intervenite după decesul inculpatului mai pot avea vreun efect întrerupător pentru prescripțiunea acțiunii civile care a supraviețuit acțiunii penale?

Desigur, că în caz de moartea inculpatului acțiunea penală se stinge *ope legis* în chiar ziua în care a avut loc decesul (art. 12 proc. pen.). Acțiunea publică ne putând supraviețui nici o clipă după ce inculpatul a încetat din viață, implicit trebuie să hotărăm că data stingerii acestei acțiuni este data decesului inculpatului, iar nu data când se face constatarea judiciară a acestei stingeri. Instanța sau organul chemat să declare stinsă acțiunea publică, nu procedează la stingerea unei acțiuni existente (*ex tunc*), ci constată numai stingerea unei acțiuni care a existat (*ex tunc*) până la moartea inculpatului.

Acțiunea penală fiind deci stinsă la data decesului, ne mai existând acțiune penală nu mai e posibil după deces să se producă nici acte de urmărire sau de instrucțiune penală. Tot ce mai urmează stingerii acțiunii penale pot fi doar acte de simplă procedură (procurarea extractului de deces, închiderea dosarului, etc.) dar nu mai pot fi acte de instrucțiune sau urmărire, fiindcă acestea implică o acțiune existentă.

Ce se întâmplă însă cu prescripțiunea acțiunii civile după stingerea acțiunii penale prin decesul inculpatului?

În ceea ce privește termenul acestei prescripțiuni, el păstrează durata fixată de codul de proc. pen. (v. *Garraud*. *Traité de dr. pen.* ed. 3 vol. II. p. 598; *Vidal et Magnol Cours* nr. 693, p. 847; *Laborde, Précis*, nr. 741; *Tanoviceanu, Tratat*. IV, p. 49).

Cum se poate însă întrerupe această prescripțiune a acțiunii civile?

Ne mai existând acțiune penală și deci posibilitatea unor acte de instrucțiune sau de urmărire *penală*, implicit prescripțiunea acțiunii civile nu mai poate găsi sursă de acte întrerupătoare de cât exclusiv în activitatea care tinde la valorificarea (urmărirea) pretențiilor civile înaintea justiției.

Sub acest raport putem întâlni trei situațiuni:

1) Acțiunea civilă se găsea alăturată celei penale în momentul morții inculpatului, înaintea instanțelor de fond iar asupra lor se dăduse o hotărâre nedefinitivă. În acest caz acțiunea civilă continuă să fie valorificată înaintea instanțelor penale și după decesul inculpatului (față de reprezentanții săi), iar actele de urmărire și instrucțiune ce vor urma înaintea acestor instanțe, în scopul definitivei soluționări a acțiunii civile, vor fi acte întrerupătoare pentru prescripțiunea acestei acțiuni.

2) Acțiunea civilă se găsea alăturată celei penale, însă în momentul morții inculpatului aceste acțiuni erau pendinte fie înaintea instanțelor de instrucțiune, fie înaintea celor de fond dar fără să fi intervenit vreo hotărâre nedefinitivă.

În cazul acesta prin stingerea acțiunii penale încetând cauza care justifică prorogarea instanțelor penale, cu privire la acțiunea civilă, implicit această acțiune nu mai poate fi *urmărită* de cât înaintea instanțelor civile și ca atare nu se mai pot produce acte întrerupătoare pentru prescripțiunea acestei acțiuni decât în fața instanțelor civile. Actele ce eventual s'ar mai efectua înaintea instanțelor penale, în vederea constatării decesului și închiderei dosarului ne mai fiind acte de instrucțiune sau urmărire penală — după cum am arătat mai sus — nu au nici o înrâurire asupra curgerii termenului de prescripțiune în raport cu acțiunea civilă.

3) Acțiunea civilă a fost dedusă separat înaintea instanțelor civile sau nu fusese de loc promovată până în momentul stingerei acțiunii penale prin moartea inculpatului. Și în acest caz singurele acte cari vor mai putea întrerupe prescripțiunea acțiunii civile vor fi cele ce se vor produce înaintea instanțelor civile pentru valorificarea (urmărirea) acțiunii civile.

Partea vătămată trebuie deci pentru conservarea acțiunii sale să fie atentă și diligentă. Ea trebuie să se intereseze continuu de soarta acțiunii penale, fiindcă legea penală dacă permite părții vătămate să beneficieze de activitatea procesuală ce se desfășoară pentru realizarea urmăririi penale aceasta nu înseamnă însă exonerare de orice diligentă. Datoare este deci partea vătămată să urmărească cursul acțiunii penale, așa încât atunci când această acțiune s'ar stinge din vreo cauză oarecare, să poată activa la timp pentru a nu lăsa să se prescrie acțiunea sa civilă.

Așa dar e nevoie de puțină diligentă din partea

titularului acțiunii civile pentru a afla în timp util de la organele sau instanțele penale în ce situațiune se află acțiunea penală, sau pentru a provoca iarăși în timp util limpezirea acestei situațiuni când ea ar fi neclară.

Este exclus deci ca înlăuntrul termenului de prescripție socotit dela cel din urmă act de instrucțiune sau urmărire penală care a precedat moartea inculpatului, instanța penală și deci și partea civilă să nu cunoască acest deces, fiindcă aceasta ar presupune că organele și instanțele penale au rămas inactive, abandonând cauza independent de moartea inculpatului și că la rândul ei partea vătămată s'a desinteresat, deși legea îi da posibilitatea să împiedice o atare abandonare. În fața unei atari atitudini prescripția devine perfect legitimă.

În speță inculpatul decedase la 10 August 1925 și deci din acest moment prin stingerea acțiunii publice nu se mai puteau produce nici acte de urmărire sau instrucțiune penală, iar pentru conservarea acțiunii civile trebuiau să intervină înaintea instanțelor civile acte de urmărire tinzând la valorificarea acestei acțiuni. Actele cari au mai urmat la cabinetul de instrucție după deces implicit ordonanța definitivă din 1927 care constata stinsă acțiunea penală prin decesul inculpatului, nu mai au caracterul și efectele actelor de urmărire sau instrucțiune penală fiindcă atari acte presupun o acțiune penală existentă. Aceste acte nu au putut deci întrerupe cursul prescripțiunii acțiunii civile neavând eficiență întreruptivă.

Așa dar, dela data decesului (10 August 1925) și până la data introducerii noii acțiuni înaintea instanțelor civile (la 11 August 1930) nu mai intervenise nici un act întrerupător și deci prescripțiunea acțiunii civile se găsea împlinită din lipsa complectă de diligență a părții civile care până la 1927 (când s'a dat ordonanța definitivă care constata decesul) nu s'a interesat de soarta acțiunii penale stinse încă dela 1925, iar după 1927 (deși ajunsese să cunoască această împrejurare) rămâne inactivă și nu face nimic pentru a-și conserva acțiunea sa civilă.

Iată deci scoțim că ambele soluțiuni adoptate de Înalta Curte de Casație în deciziunea ce adnotăm sunt perfect juridice răspunzând în totul normelor și principiilor consacrate de dreptul nostru pozitiv.

VINTILĂ DONGOROZ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 11 Octombrie 1933

Prezidenția d-lui D VOLANSCHI, Prim-Președinte
Alexandru Dumitrescu cu Judele sindic al falimentului Soc.
Acțiunea Economică a Rămâniei

Deciziunea No. 1523

Faliment. Verificarea creanțelor de către judecătorul sindic. Admiterea ca condițională a unei creanțe. Privilegiu constituit de falit în garantarea acelei creanțe. Verificarea implică din partea judeului sindic și recunoașterea valabilității privilegiului? Soluțiune afirmativă. Autoritatea lucrului judecat. Ce însemnează creanță condițională. Art. 768—780 cod. com. și art. 1201 cod. civ.

Potrivit art. 768—780 cod. com., procedura verificării creanțelor nu este o simplă operațiune de înre-

gistrare a acestor creanțe cu dreptul pentru părțile interesate de a ataca ulterior în justiție valabilitatea, fie a creanțelor înseși, fie a privilegiilor care le garantează, ci constituie o adevărată procedură judiciară de valorificare a creanțelor cu caracter contradictoriu și definitiv, opozabilă oricăror contestațiuni tardive și având, ca atare, potrivit art. 1201 cod. civ., autoritate de lucru judecat.

Inscrierea în mod condițional a unei creanțe, declarată de titularul ei ca creanță privilegiată, nu însemnează înscrierea ei ca creanță chirografară, ci ideea că judecătorul sindic a confirmat — în lipsă de orice contestațiune — calitatea ei de creanță privilegiată dispunând, ca o consecință firească, admiterea ei numai în mod condițional, adică în măsura în care creditorul nu ar putea să-și acopere în întregime creanța din gajul sau privilegiul cu care e garantată.

S'au ascultat recurentul prin av. N. Alexandrescu și intimatul prin av. Bălescu.

Curtea, în complet de divergență:

Asupra motivului III de recurs în cuprinsul următor:

Violarea art. 1201 și urm. cod. civ. Eroare grosieră de fapt și denaturare de acte.

Opor. Curte de apel în ultimul său considerent, pe lângă considerațiunile de drept din sentința tribunalului cu privire la autoritatea lucrului judecat nu ne primește apelul și pentru împrejurarea de fapt că în procesul-verbal de verificare a-și fi fost admis și verificat ca creditor chirografar; ori, această afirmațiune este inexactă și nu se sprijină pe nici o piesă din dosar. Ea se găsește desmințită atât de constatarea din sentința tribunalului, că am fost admis și verificat în mod condițional, cât și din rezoluțiunea d-lui judecător sindic, care ne-a verificat, pusă pe cererea noastră de verificare atașată în copie legalizată la dosar și din care rezultă vădit că am fost admis ca creditor condițional, așa că afirmațiunea Curții constituie o adevărată eroare grosieră de fapt și o denaturare de acte.

Având în vedere că, prin acest motiv recurentul susține, în prim rând, că instanțele de fond, admitând acțiunea judecătorului sindic și anulând privilegiul creanței sale contra falitului — privilegiu necontestat la verificarea creanțelor — au violat art. 1201, cod. civ., prin aceea că nu au ținut seamă de autoritatea lucrului judecat, rezultată din însăși această verificare și admiterea ca condițională a creanței fără contestațiuni sau rezerve în ce privește valabilitatea privilegiului ei;

Că, în alți termeni, chestiunea dedusă prin motivul de mai sus este aceea de a se ști: dacă admiterea ca condiționată a unei creanțe, cu ocazia verificării creanțelor de către judecătorul sindic, implică în mod necesar din partea acestuia și recunoașterea valabilității privilegiului constituit de falit în garantarea acelei creanțe și în consecință autoritate de lucru judecat, tradus prin neputința acestuia de a mai porni posterior acțiune în anularea aceluși privilegiu;

Considerând că scopul verificării creanțelor este acela de a stabili sau preconstitui pe cale judiciară, cu titlu definitiv, masa pasivă a falimentului;

Că, în acest scop, legea comercială institue prin o serie de dispozițiuni (art. 768—780) o procedură spe-

cială ce se administrează înaintea judecătorului sindic înăuntrul unui termen anume fixat prin sentința declarativă de faliment, procedură care cuprinde în mod amănunțit modul cum au a se comporta creditorii, forma în care au a-și face declarațiunile, prezentarea titlurilor de creanță cu garanțiile lor, contestațiunile ce se pot ivi la admiterea fiecărei creanțe, atât asupra existenței și cuantumului și asupra valabilității garanțiilor și în fine modul de soluționare al acestor contestațiuni, instanțele competente și căile de atac, etc.;

Că, din cele ce preced, reese prin urmare, că procedura verificării creanțelor nu este o simplă operațiune de înregistrare a acestor creanțe, cu dreptul pentru părțile interesate de a ataca ulterior, în justiție, valabilitatea, fie a creanțelor înseși, fie a privilegiilor care le garantează, ci constituie o adevărată procedură judiciară de valorificarea creanțelor, cu caracter contradictoriu și definitiv, opozabilă oricăror contestațiuni tardive și având, ca atare, autoritate de lucru judecat;

Că, din momentul în care această procedură de verificare s'a perfectat în modul și condițiunile prevăzute de lege, un adevărat contract judiciar s'a încheiat între creditori, cari prin faptul că au primit fără contestațiuni sau rezerve ca valabile, creanțele celorlalți, astfel cum au fost prezentate și declarate, au recunoscut implicit și valabilitatea drepturilor de garanție și de privilegiu cu care sunt prevăzute;

Că, pe de altă parte, nu se poate susține că judecătorul sindic îmbrăcându-se mai târziu — după verificarea creanțelor — cu calitatea de reprezentant al masei credale, admiterea unei creanțe — ca privilegiată — la verificarea făcută de el în puterea oficiului său exclusiv de judecător, nu i-ar fi opozabilă, de oarece masa credală pe care o reprezintă, ca entitate juridică există, chiar și în momentul verificării creanțelor, ca entitate de fapt, reprezentată fiind prin fiecare din creditorii declarați, cari puteau asista la lucrările de verificare și ridica contestațiuni la admiterea creanțelor celorlalți; că, în ce privește pe judecătorul sindic el nu poate, evident, să-și exercite atribuțiunile în noua sa calitate de reprezentant legal al masei credale, din momentul dobândirii acestei calități, dar și cu respectarea situațiunii de drept definitiv, pe care a găsit-o;

Că, de asemenea, nu se poate susține că întrucât judecătorul sindic a admis condițional creanța unui creditor, această admitere condițională ar însemna înscrierea creanței ca creanță chirografară, cum greșit a judecat Curtea de apel, în speță;

Că, dimpotrivă, înscrierea în mod condițional a unei creanțe, declarată de titularul ei ca creanță privilegiată, implică tocmai ideea, că judecătorul sindic a confirmat — în lipsă de orice contestațiune — calitatea de privilegiată a creanței în discuțiune, dispunând, ca o consecință firească, admiterea ei numai în mod condițional, adică în măsura în care creditorul nu ar putea să-și acopere în întregime creanța din gajul sau privilegiul cu care e garantată;

Că, astfel fiind, urmează că, în speță, numai cu violarea art. 1201 cod. civil, instanțele de fond au putut admite acțiunea în anularea gajului creanței în discuțiune, deși e constant că acest caz era validat în mod definitiv și cu putere de lucru judecat prin procesul-verbal de verificare a creanțelor;

Că dar — sub acest raport — motivul III de casare fiind întemeiat urmează a se admite, a se casa deciziunea Curții de apel, cu trimitere, litigiul comportând încă discuțiuni asupra unor puncte care nu s'au rezolvat;

Pentru aceste motive, Curtea, admite motivul III de recurs și casează, etc.

NOTĂ. — A se vedea asupra chestiunii articolul d-lui profesor P. Vasilescu în *Curierul Judiciar* din 1910, n. 4, p. 25 și urm.; C. Ap. Iași s. II, din 12 Mai 1909, în *Curierul Judiciar* din 1909, p. 566; Cas. III, din 24 Martie 1910, în *Curierul Judiciar* din 1910, n. 9, p. 462 și urm.

N. R.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PRAHOVA S. III-a

Audiența dela 27 Martie 1933

Președinția d-lui C. VIORESCU, Jude-Președinte

Soc. Forestiera Cheia Buzăului și a. cu Sofia St. Macovei
Sentința civilă n. 147

Sucesiune. Bunuri succesoriale. Mostenitori. Jurnal de trimiterea lor în posesiune. Caracterul și efectele unui asemenea jurnal. El nu stabilește drepturi, ci constată numai vocațiunea la succesiune. Înțelesul cuvântului posesiune în această materie. Contestatie. Art. 104 și 400 proc. civ.

Incuviințarea de trimitere în posesiune dată printr'un jurnal urmărind stabilirea unui drept, ci numai controlul vocației la succesiune, este de natură grăjoasă, are caracter provizoriu și nu este opozabilă nimănui pentru că se dă fără citarea vreunei părți protivnice și nu conferă decât un titlu calitativ moștenitorului, adică îi constată vocațiunea la succesiunea defunctului, acordându-i sezina pe care nu o are dela lege.

Dacă totuși s'a dispus cu jurnalul tribunalului de trimitere în posesie să se execute prin portărei, atunci cei de-al treilea interesați au deschisă calea contestației pentru a cere anularea unei asemenea executări, care îi vatămă sau i-ar putea vătăma.

Tribunalul,

Asupra contestației făcute prin petițiunea înreg. la nr. 2514 din 1935 de către „Forestiera Cheia Buzăului” soc. în nume colectiv pentru comerțul și industria lemnului, M. Pasalaqua, St. Rădulescu, D. Tomovici & Comp. cu sediul în Brăila, prin procurator Filip Chefner, avocat din București str. Popa Soare nr. 57, în contra jurnalului cu nr. 5628 din 15 Iunie 1935, al acestui tribunal și secție precum și în contra tuturor formalităților de executare ordonate și efectuate în puterea lui, privitoare la trimiterea în posesie a d-nei Sofia Ștefan Macovei și Dumitru Macovei, asupra averii rămase pe urma def. Toma Macovei.

Având în vedere susținerile părților și actele dosarului din care în fapt se constată următoarele: intimății Sofia St. Macovei și Dumitru St. Macovei, ambii cu domiciliul în com. Star-Chiojd, județul Prahova, au cerut ca prin comisie rogatorie către tribunalul Buzău, să fie trimiși în posesiunea averii succesoriale rămase pe urma defunctului lor frate Toma S. Macovei, decedat în luna Ianuarie 1932, care se compune din circa 550 Ha. pădure și islaz, situate în comuna Siriu-Nehoiși-județul Buzău, întrucât numitul a în-

cetat din viață în comuna Star-Chiojd acest județ, iar pentru dovedirea filiației și a faptului că sunt singurii moștenitori au propus martori, cerând tot deodată ea pentru plata taxelor succesoriale, să se constate că, potrivit ordinului Ministerului de Finanțe cu nr. 171766 din 1932, comunicat prin adresa Ad-ției Financiare Prahova nr. 50871 din 1932, s'a luat inscripție hipotecară de către tribunalul Prahova s. I-a. Acest tribunal, pe baza depozițiilor martorilor Dinu Ion Vasile și Dinu V. Stuparu, Gheorghe Stan Sersea, ambii audiați sub prestare de jurământ, conform art. 196, și pe baza ordonanței de inscripțiune cu nr. 149 din 11 Iunie 1932, a tribunalului Buzău s. I-a, a dispus prin jurnalul cu nr. 5628 din 15 Iunie 1932, trimiterea prin comisie rogatorie de către tribunalul Buzău, a d-lor Sofia Ștefan Macovei și Dumitru St. Macovei, în posesia averii rămase pe urma defunctului Toma St. Macovei, fost cu domiciliul în comuna Star-Chiojd jud. Prahova, compusă din 550 hectare pădure și fâneață, situate în comuna Nehoiși-Siriu, județul Buzău, munții Siriuului; iar prin procesul-verbal dresat în ziua de 16 Iunie 1932, de către d-l Eugeniu Ștefănescu, șef portărei pe lângă tribunalul Buzău, numitul șef de portărei, însoțit fiind de d-lor Octavian Gheorghiu, avocat din Ploesti, în calitate de procurator al d-nei Sofia St. Macovei, autorizat cu procură avocațială și de către d-l Dumitru St. Macovei, personal, ambii în calitate de moștenitori ai defunctului Toma St. Macovei, s'au transportat în comuna Siriu, jud. Buzău, la locurile de pădure și fâneață, foste proprietatea def. Toma St. Macovei, și i-a declarat puși în posesie asupra averii rămase dela zisul defunct, și compusă din circa 550 hectare, teren de pădure și fâneață, situate pe teritoriul com. Siriu, județul Buzău, care face parte din lotul nr. 5, atribuit prin decizia nr. 56 din 1910 a Curții de apel din București, s. II-a, lui Toma Macovei, Dumitru Macovei și Gh. Simionescu. La această priner în posesie „Forestiera Cheia Buzăului” soc. în nume colectiv pentru comerțul și industria lemnului, M. Pasalaqua, St. Rădulescu și Compania, cu sediul în Brăila, prin procurator d-l Filip Chefner, avocat din București str. Popa Soare nr. 57, au făcut contestație, declarând că atacă atât jurnalul cu nr. 5628 din 15 Iunie 1932, al acestui tribunal și secție, cât și toate formalitățile de executare, ordonate și efectuate în puterea lui, privind trimiterea în posesie a d-nei Sofia Ștefan Macovei, domiciliată în Ploesti, str. Duca Vodă nr. 1, și D-tru St. Macovei, domiciliat în comuna Star-Chiojd, acest județ, asupra pretenței averii rămase pe urma defunctului Toma Macovei, și au cerut anularea aceluși jurnal și în orice caz modificarea lui, în sensul că trimiterea în posesie să nu opereze asupra pretențelor drepturi codevălmașe în munții Siriuului, pe cari sus-numiții le atribuie pe nedrept defunctului Toma Macovei, ele fiind proprietatea contestatoarei, iar în drept își sprijină contestația pe depozițiunile art. 104 și 755 proc. civ., 969 și urm. cod. civ., și pe principiile cari guvernează materia proprietății, a transmisiunii prin succesiune și a obligațiunilor. La această contestațiune intimății Sofia Ștefan Macovei și Dumitru Ștefan Macovei, au făcut întâmpinare și în susținerea ei, oral în instanță, au ridicat excepțiunea litispendenței, bazată pe faptul că contestatorii au atacat și cu apel jurnalul de trimiterea în posesie înaintea Curții de apel din București, care le-a fost respinsă prin jurnalul de ședință din 21 Martie 1935, cum și incidentul de inadmisibilitatea contestației, care de asemenea le-a fost respins prin sus-zisul jurnal.

Având în vedere că pentru rezolvarea contestației de față este necesar a se vedea în prealabil care este caracterul și care sunt efectele unui jurnal de trimiterea în posesie a moștenitorilor asupra bunurilor succesoriale:

Având în vedere că posesiunea succesiunii, sau sezina este

o ficțiune creiată de lege în virtutea căreia, conform art. 653 cod. civ., unii din moștenitori, descendenți și ascendenți, sunt considerați a avea posesiunea de drept a bunurilor succesoriale din momentul încetării din viață a defunctului, pe când ceilalți moștenitori intră în posesia succesiunii numai cu permisia justiției;

Că, în această materie cuvântul posesiune are un înțeles cu totul special și înseamnă a avea numai exercițiul drepturilor și acțiunilor bunurilor succesoriale, iar nu și posesiunea de fapt a acestor bunuri;

Că, trimiterea în posesie de către justiție, neputând avea de scop decât a acorda sezina moștenitorilor care nu o au de la lege, ea nu poate fi, prin urmare, decât un control prealabil al vocațiunii succesoriale a moștenitorilor și o recunoaștere a calității de succesori;

Având în vedere că încuviințarea de trimitere în posesie neurmărind stabilirea unui drept, ci numai controlul vocației la succesiune, este de natură grațioasă, are caracter provizoriu și nu este opozabilă nimănui, pentru că se dă conform art. 104 proc. civ., fără citirea vre-unei părți protivnice și nu conferă decât un titlu calitativ moștenitorului;

Considerând că o consecință logică a celor expuse este că jurnalul de trimitere în posesie nu poate fi executat pentru că, după cum s'a mai spus, el nu este decât un titlu calitativ al moștenitorului prin care i se recunoaște calitatea lui de moștenitor și în acest caz executarea jurnalului de trimitere în posesie prin punerea în posesie ideală sau de drept, consacrată de o veche practică judecătorească, nu-și are nici o rațiune, iar dacă acest jurnal s'ar executa în fapt, ar însemna ca să se înlăture cu totul calea acțiunilor în revendicare și a petițiilor de ereditate prin cari cei trimiși în posesie ar fi obligați să le întenteze contra detentorilor imobilelor succesoriale, cari ar fi deposedați printr-o încheiere a tribunalului, la care nu au fost chemați și puși astfel în situațiunea de a intenta ei acțiuni de reintegrare, ceea ce ar constitui o intervertire a rolurilor, aducându-se prin aceasta și o daună părților care posedă imobilele succesoriale;

Că, dacă totuși, în speță, s'a dispus ca jurnalul tribunalului de trimiterea în posesie a intimărilor Sofia St. Macovei și Dumitru St. Macovei, să se execute de portărei, atunci conform art. 400 din proc. civ., cei de-al treilea interesați, în speță, contestatoarea „Forestiera Cheia Buzăului”, au deschis calea contestației, pentru a cere anularea unei executări care îi vătămă, sau i-ar putea vătăma;

Că, față de cele expuse, jurnalul tribunalului de trimiterea în posesie a intimărilor Sofia și Dumitru St. Macovei, asupra averii defunctului Toma Macovei, urmează a fi menținut, de oarece el nu constată decât vocația lor, la succesiunea numitului defunct și a se anula numai ordinul de executare și toate actele ce s'au încheiat cu ocazia executării acestui jurnal, pentru considerațiunea arătată, că jurnalele de trimitere în posesie nu pot fi executate, așa că din acest punct de vedere contestația urmează a se admite în parte.

Pentru aceste motive, redactate de d-l jule-precădinte C. Viorescu, admite în parte contestația, etc.

Sentința cu apel.

Data și citită în ședință publică astăzi 27 Martie, 9155.

C. Viorescu, M. G. Antonescu.

Grefier, Al. Popescu

NOTĂ. — Un jurnal de trimitere în posesie întemeiat pe art. 653 din codul civil și pronunțat conform art. 104 din proc. civilă, — nu este o judecată cu caracter contencios, ca atare neopozabil cuiva. El nu face decât să autorize pe moștenitor cu o investiție

— așa zisă legală — de a lua în posesiune o avere moștenită. Cu alte cuvinte, după cum moștenitorul sezină printr'o ficțiune a legii, este socotit ca posesor al averii succesoriale și continuator al acțiunilor defunctului din momentul deschiderii succesiunii, — chiar dacă el nu posedă de fapt, — tot astfel jurnalul de trimitere în posesia succesiunii este și el o investiție care ține loc de sezină, dar pe care o acordă justiția moștenitorului colateral, de a fi și el socotit tot printr'o ficțiune legală, drept posesor al succesiunii și continuator al acțiunilor defunctului. Din moment ce tribunalul a pronunțat un asemenea jurnal, el s'a desesizat și orice altă parte cu pretențiune de moștenire la aceeași succesiune, nu-și mai poate valorifica drepturile decât pe calea unei acțiuni în petițiune de ereditate. (N. Georgian, Studii juridice, vol. II, pag. 149).

Acesta fiind efectul jurnalelor de trimitere în posesie, ele nu pot fi aduse la îndeplinire contra terților cari ar poseda averea succesorală, aceștia neputând fi deposedați decât printr'o acțiune în revendicare. (Alexandresco, vol. III, partea II-a, ediția II, pag. 67; N. Georgian, Studii juridice, vol. II, pag. 148; *Jurisprudența Generală* nr. 655 pe 1926).

Un jurnal de trimitere în posesie poate avea caracter contencios, atunci când este pronunțat contradictoriu cu alți pretendenți la aceeași succesiune; dar nici acesta nu poate fi executat contra terților cari dețin vre-o parte din averea succesorală.

Tribunalul a făcut o justă aplicare a principiilor de drept în materie, admitând contestația terțiului.

Soluția sa este perfect juridică.

G. MANOLESCU

Avocat—Ploiești

Către abonații revistelor noastre

Facem un călduros apel către toți abonații revistelor noastre magistrați și avocați, cari nu și-au plătit abonamentele pe mai: mulți ani la *Curierul Judiciar* și *Jurisprudența Generală* să bine voiască a nu mai fi așa de indiferenți când li se cere plata sumelor datorate, fie de către voiajorul nostru de provincie D-1 *Mihail Stama*, fie de către D-1 *C. Peiculescu* pentru capitală, când se prezintă la domiciliul D-lor, și să plătească — dacă nu suma întreagă — cel puțin un acouto, în schimbul chitanței ce vor primi din chitanțierul cu mateă, iar pentru rest să îngrijească a trimite prin *mandate poștale lunare* sumele datorate până la complecta achitare, *direct* la *Curierul Judiciar*, București Str. Artei 5, de unde vor primi cuvenitele chitanțe pentru sumele trimise.

Sacrificiile ce ne impunem sunt enorme pentru apariția acestor 2 reviste, cari s'a recunoscut că răspund în mod complet necesităților profesionale.

Abonații trebuie să țină cont că revistele noastre nu contează pe alte mijloace decât numai pe plata regulată a abonamentelor.

Dacă, deci, abonații nu-și plătesc la timp abonamentele nici noi nu mai suntem în măsură a ne onora obligațiile ce avem față de salariații și furnizorii noștri, chirie și impozitele grele către Stat și comună.

Noi până acum, ne-am ferit de a proceda, ca alte reviste, de a publica numele celor rămași înapoi cu plata pe mai mulți ani, dar, dacă și în urma acestui apel nu vom fi satisfăcuți — cel puțin în parte — cu părere de rău vom fi forțați să recurgem și noi la această cale, căci *nu înțelegem să fim prădați de munca și capitalul nostru de către cei ce-și îmbogățesc cunoștințele juridice, ținându-se la curent cu doctrina și jurisprudența română și streină, dar de plătit nici gând nu au să-și achite abonamentele.*

CURIERUL JUDICIAR